

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 10Csp/105/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8125204084
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 10. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michaela Sedláková
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2025:8125204084.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Michaelou Sedlákovou v spore žalobkyne: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, XXX XX C., právne zastúpená Mgr. Matúšom Mackom, advokátom, so sídlom Karpatská 804/10, 089 01 Svidník, IČO: 50 424 777, proti žalovanému: 365.bank, a.s., so sídlom Dvořákovo nábrežie 4, 811 02 Bratislava, IČO: 31 340 890, právne zastúpený Advokátskou kanceláriou RELEVANS s.r.o., so sídlom Dvořákovo nábrežie 8/A, 811 02 Bratislava, IČO: 47 232 471, o určenie, že úver je bezúročný a bezpoplatkový a o určenie neprijateľných zmluvných podmienok, takto

rozhodol:

rozhodol:

I. Súd u r č u j e , že úver poskytnutý na základe Zmluvy o úvere dostupná pôžička č. XXXXXXXXXXXX, z 20.04.2010, je bezúročný a bez poplatkov.

II. Súd u r č u j e , že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o úvere dostupná pôžička č. XXXXXXXXXXXX, z 20.04.2010, v časti [2] Zmluva o úvere, bod [2] v znení: „Právne vzťahy neupravené ZoÚ sa riadia Všeobecnými obchodnými podmienkami, Obchodnými podmienkami pre úver – dostupná pôžička, dostupná pôžička – šikovná rezerva, Sadzobníkom poplatkov, Oboznámením spotrebiteľa s niektorými zmluvnými podmienkami dostupnej pôžičky, Oznámením o úrokových sadzbách a informáciami o poistení podľa § 10 zákona č. 340/2005 Z.z. Klient svojím podpisom potvrdzuje, že bol s nimi oboznámený a súhlasí s nimi.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

III. Súd u r č u j e , že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o úvere dostupná pôžička č. XXXXXXXXXXXX, z 20.04.2010, v časti [2] Zmluva o úvere, bod [3], v znení: „Klient vyhlasuje, že nemá osobitný vzťah k Banke v zmysle ZoB a je si vedomý, že nepravdivosť tohto vyhlásenia spôsobuje neplatnosť tejto zmluvy a okamžitú splatnosť poskytnutého úveru ku dňu, keď sa Banka dozvie o nepravdivosti tohto vyhlásenia.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

IV. Súd u r č u j e , že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o úvere dostupná pôžička č. XXXXXXXXXXXX, z 20.04.2010, v časti [2] Zmluva o úvere, bod [4], v znení: „Podpisom tejto zmluvy zmluvné strany uzatvárajú Dohodu o zrážkach zo mzdy podľa § 551 zákona č. 40/1964 Zb. [Občiansky zákonník], ktorá je zabezpečením pohľadávky Banky vzniknutej zo ZoÚ v súlade s čl. 4, bod 4.8 OP pre úver.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

V. Súd u r č u j e , že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o úvere dostupná pôžička č. XXXXXXXXXXXX, z 20.04.2010, v časti [2] Zmluva o úvere, bod [6], v znení: „Zmluvné strany sa dohodli, že akékoľvek spory, ktoré vzniknú z tejto zmluvy, vrátane sporov o jej vznik, platnosť a výklad, budú rozhodované v súlade s rozhodcovskou doložkou uvedenou v článku 10., II. Časti Všeobecných obchodných podmienok. Klient zároveň vyhlasuje, že sa oboznámil s obsahom rozhodcovskej doložky a s dôsledkami jej uzatvorenia. Klient berie na vedomie, že rozhodnutie rozhodcovského súdu je konečné

a záväzné a jeho zrušenia žalobou na súde sa môže domáhať len z dôvodov vymedzených v zákone č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

VI. Súd u r č u j e , že zmluvná podmienka uvedená v Obchodných podmienkach pre úver – dostupná pôžička, dostupná pôžička – šikovná rezerva k Zmluve o úvere dostupná pôžička č. XXXXXXXXXXXX, z 20.04.2010, v Čl. 4 – Splácanie úveru, započítanie pohľadávok a zabezpečenie, bod 4.6], v znení: „Platby od Klienta sa voči pohľadávke Banky započítavajú bez ohľadu na to, na aké záväzky bola platba poukázaná, v nasledujúcom poradí: [1] na poplatky podľa Sadzobníka [2] sankčný úrok [3] úrok z úveru [4] splátka istiny úveru. V prípade viacerých pohľadávok Banky voči Klientovi sa platby Klienta započítavajú najskôr na pohľadávku skôr splatnú podľa uvedeného poradia.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

VII. Súd u r č u j e , že zmluvná podmienka uvedená v Obchodných podmienkach pre úver – dostupná pôžička, dostupná pôžička – šikovná rezerva k Zmluve o úvere dostupná pôžička č. XXXXXXXXXXXX, z 20.04.2010, v Čl. 5 – Predčasné splatenie úveru, následky nesplácania a ukončenie ZoÚ, bod 5.4], v znení: „V prípade, ak sa úver stane predčasne splatným v zmysle bodu 5.2 OP, Banka je oprávnená úročiť nesplatenú istinu úveru úrokom podľa Oznámenia a sankčným úrokom vo výške stanovenej v Oznámení, a to od dátumu predčasnej splatnosti až do úplného splatenia zmluvného záväzku Klienta voči Banke.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

VIII. Súd u r č u j e , že zmluvná podmienka uvedená v Obchodných podmienkach pre úver – dostupná pôžička, dostupná pôžička – šikovná rezerva k Zmluve o úvere dostupná pôžička č. XXXXXXXXXXXX, z 20.04.2010, v Čl. 7 – Doručovanie, bod 7.1], v znení: „Klient je povinný oznámiť Banke všetky zmeny v údajoch uvedených v ZoÚ, najmä týkajúce sa jeho osobných údajov, kontaktnej adresy, zamestnávateľa, niektorého z telefónnych čísel uvedených v ZoÚ a bankového spojenia, a to do 15 dní od takejto zmeny. Klient je ďalej povinný oznámiť Banke okolnosti, ktoré môžu negatívne ovplyvniť jeho schopnosť plniť záväzky zo ZoÚ, najmä to, že bolo zahájené konkurzné, alebo exekučné konanie týkajúce sa jeho majetku. Klient zodpovedá za škody, ktoré Banke vzniknú v dôsledku nesplnenia týchto povinností. V prípade nesplnenia si povinnosti Klienta podľa tohto bodu OP je Banka oprávnená účtovať Klientovi zmluvnú pokutu vo výške stanovenej v Sadzobníku, pričom zaplatením tejto zmluvnej pokuty nie je dotknutý nárok Banky na náhradu škody.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

IX. Súd u r č u j e , že zmluvné podmienky uvedené v Sadzobníku poplatkov s účinnosťou od 1. marca 2010 k Zmluve o úvere dostupná pôžička č. XXXXXXXXXXXX, z 20.04.2010, v časti Úvery pre obyvateľstvo, Dostupná pôžička (strana 27), v znení:

„2. Poskytnutie úveru v hotovosti 29,87 €

4. Poskytnutie úveru na účet v inej banke ako Poštová banka 29,87 €

8. 1. upomienka po omeškaní splátky 9,96 €

9. 2. upomienka po omeškaní splátky 24,90 €

15. Porušenie informačnej povinnosti klienta v zmysle obchodných podmienok zmluvná pokuta 33,19 €“, sú neprijateľnými zmluvnými podmienkami.

X. Žalobkyňa má nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa sa žalobou podanou dňa 28.05.2025 domáhala určenia, že úver, ktorý jej bol poskytnutý na základe zmluvy o úvere dostupná pôžička č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 20.04.2010 (ďalej tiež len „Zmluva o úvere“), je bezúročný a bezpoplatkov poukazujúc na absenciu obligatórnych náležitostí podľa § 4 ods. 2 písm. e) a j) zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch (ďalej len „ZoSÚ“). Žalobkyňa uviedla, že celková výška úveru nie je 2000 eur, ale suma 1970,13 eur, ktorú jej žalovaný v skutočnosti poskytol, keďže z deklarovanej výšky úveru si žalovaný stiahol poplatok vo výške 29,87 eur. Ďalej namietala, že v zmluve nie je uvedené, aká je výška poistného. V zmluve je zároveň uvedená nesprávna hodnota RPMN, ako aj nesprávna celková výška nákladov. Rovnako tak sa domáhala určenia neprijateľných zmluvných podmienok uvedených vo výroku rozsudku.

2. Žalovaný vo svojom vyjadrení k žalobe uviedol, že žalobca a žalovaný sa v Zmluve o úvere dohodli, že žalobca bude splácať úver vo forme pravidelných mesačných splátok vždy k 20. dňu v mesiaci, a to v počte 70 splátok. Žalobca mal úver splácať formou splátok vo výške 60,27 eur. Zmluva o úvere obsahuje údaj o RPMN banky, a to vo výške 28,16 %. Podľa Žalobcu však nebola uvedená správne, nakoľko mu nezáväzná internetová kalkulačka vypočítala RPMN vo výške 29,54 %. Tieto kalkulačky sú však len informatívnym a nezáväzným prostriedkom, ktorých závery nie je možné považovať za hodnoverné a aplikovať na dané súdne konanie. Internetové kalkulačky neposkytujú úplné a presné výpočty, sú orientačným nástrojom, ktorý informatívne počíta RPMN, no nemožno na ne hľadiť ako na záväzný dôkaz. Žalovaný trvá na tom, že údaj o RPMN bol v Zmluve o úvere uvedený správne a v žiadnom prípade nebol uvedený v neprospech spotrebiteľa. Ani z tohto dôvodu tak Zmluvu o úvere nemožno sankcionovať bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou na jej základe poskytnutého úveru. Poukázal na rozhodnutia - Okresného súdu Revúca sp. zn. 8C/203/2015, Okresného súdu Prešov sp. zn. 9Csp/187/2018, Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 43Co/42/2018. Zároveň uviedol, že spotrebiteľ nebol spochybnený v možnosti posúdiť rozsah svojho záväzku, nakoľko poznal údaje o výške úveru a celkovej výške nákladov, vedel, koľko bude nakoniec musieť zaplatiť a prijatím úveru s takýmito podmienkami súhlasil. To, že tvrdí, že bude musieť zaplatiť inú sumu, však nevychádza zo žiadneho konkrétneho prepočtu, ktorý by reagoval na zákonnú dikciu pojmu celková čiastka úveru. Zmluva o úvere obsahuje všetky požiadavky, ktoré zákon o spotrebiteľských úveroch vyžaduje vychádzajúc pritom z pre Slovenskú republiku záväzného rozsudku Súdneho dvora vo veci č. C - 42/15, Home Credit Slovakia. Žalovaný trvá na správnosti údajov uvedených v Zmluve o úvere, nakoľko tieto zodpovedajú výške nákladov spočívajúcich z úrokov za poskytnutý úver.

2.1 Pokiaľ ide o namietanú zmluvu podmienku uvedenú v časti 2 Zmluva o úvere bod 3 žalovaný nevidí relevantný dôvod na to, aby takáto zmluvná podmienka bola vyhlásená za neprijateľnú. Uvedená zmluvná podmienka žiadnym spôsobom nepredstavuje neprímeraný zásah do súkromia spotrebiteľa a už vôbec nejde o zmluvnú podmienku, ktorá by bola neprijateľná podľa generálnej klauzuly podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Žalovaný poukázal na Rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1CoCsp/16/2023 zo dňa 17.10.2023, ktorý zmenil rozsudok vo výroku III. o určení neprijateľnosti zmluvnej podmienky uvedenej v čl. VII bod 7.6. zmluvy o úvere z 5.5.2015 tak, že v tejto časti žalobu zamietol. Žalovaný záverom uvádza, že zmluva o úvere má zákonom predpísané náležitosti, žalobca úkony urobil slobodne, vážne, určite a zrozumiteľne a nebol daný zákonný dôvod pre vyslovenie neprijateľnosti takejto zmluvnej podmienky. Žalovaný postupoval v súlade so zákonom, keď zisťoval, či klient nie je osobou s osobitným vzťahom k banke. Tak ako uviedol Krajský súd v Prešove vo svojom rozhodnutí sp. zn. 1CoCsp/16/2023 zo dňa 17.10.2023, ide o zákonnú požiadavku, ktorá vyplýva priamo z ustanovenia § 35 zákona o bankách, ktorú musel žalovaný dodržiavať.

2.2 Dohoda o zrážkach zo mzdy bola uzatvorená riadne a platne. Dohoda o zrážkach zo mzdy je riadny spôsob zabezpečenia nárokov veriteľa. V čase uzatvorenia Zmluvy o úvere predstavovala Dohoda o zrážkach zo mzdy obvyklý a štandardný spôsob zabezpečenia nárokov veriteľa. Dohoda o zrážkach zo mzdy bola uzatvorená v písomnej forme. Žalobca ako zmluvná strana zároveň vyhlásil, že Dohodu o zrážkach zo mzdy si riadne prečítal, jej obsahu porozumel a vyjadruje svoju slobodnú vôľu dohodu uzatvoriť. Žalobca tak prejavil slobodnú vôľu uzatvoriť dohodu o zrážkach zo mzdy, a to na zabezpečenie poskytnutého úveru. Podľa ust. § 551 Občianskeho zákonníka je dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov platná ak bola uzatvorená v písomnej forme a splňa požiadavky na platnosť právneho úkonu. Žalobca však netvrdí a ani nepreukázal, že by takéto požiadavky neboli splnené. Dohoda o zrážkach zo mzdy je dovolená aj v spotrebiteľských vzťahoch. Navyše, právna úprava povoľuje inštitút dohody o zrážkach zo mzdy ako štandardný spôsob zabezpečenia záväzku. Ak je inštitút dohody o zrážkach zo mzdy aprobovaným právnym inštitútom, nie je možné bez ďalšieho a priori tvrdiť, že ide o dohodu neplatnú alebo dokonca, že ide o neprijateľné dojednanie. Dokonca ani v spotrebiteľských vzťahoch nie je vylúčené uzatvorenie dohody o zrážkach zo mzdy na zabezpečenie poskytnutého spotrebiteľského úveru. Z uvedeného vyplýva, že v prípade, ak by Dohoda o zrážkach zo mzdy bola v spotrebiteľských vzťahoch vylúčená, z právnej úpravy by takáto skutočnosť vyplývala. Keďže však právna úprava určuje podmienky, za akých je uzatvorenie Dohody o zrážkach zo mzdy prípustné aj v spotrebiteľských vzťahoch, nie je možné v prípade, ak sú tieto podmienky splnené, uzatvorenie platnej dohody vylúčiť. Dohoda o zrážkach zo mzdy splňa všetky zákonom predpísané náležitosti a Žalobca bol dostatočne poučený o tom, že v prípade, ak nebude plniť riadne a dobrovoľne tak, ako sa zaväzuje v Zmluve o úvere, dôjde k plneniu prostredníctvom zrážok z jej mzdy. Navyše, zrážkami zo mzdy sa nezasiahne do ekonomickej situácie spotrebiteľa. Zrážky zo mzdy sa v zmysle Dohody o zrážkach zo mzdy majú vykonávať len maximálne vo výške, ktorá zodpovedá výške dohodnutej mesačnej splátky podľa Zmluvy o úvere. Pokiaľ pri riadnom splácaní dlhu Žalobca pravidelne mesačne plní dohodnutú

splátku z jemu poskytnutého úveru, jeho ekonomická situácia sa nezhorší, ak v prípade, že prestane plniť riadne, jej bude tá istá suma zrážaná priamo z jeho mzdy na základe Dohody o zrážkach zo mzdy. Takáto dohoda nie je teda ani neprimeranou, pretože len zabezpečuje plnenie zo Zmluvy o úvere za podmienok, s ktorými Žalobca súhlasil. Dohoda o zrážkach zo mzdy je platným právnym úkonom, ktorý je v súlade so slovenskou i európskou legislatívou.

2.3 Spôsob započítania platieb na poplatky, úroky a istinu vychádza z obchodnoprávneho charakteru Zmluvy o úvere. Máme za to, že nemožno hovoriť o neprijateľnosti zmluvnej podmienky, nakoľko pri splnení všetkých zmluvných podmienok spotrebiteľa nijak neznevýhodňuje. Už pri uzatváraní Zmluvy o úvere totiž tento presne vie, aká bude celková výška nákladov (poplatky, úroky a pod.), ak sa bude pridrižovať ustanovení zmluvy. Zmluva o spotrebiteľskom úvere je absolútnym obchodom a z toho vyplýva aj aplikácia ustanovení Obchodného zákonníka na jej znenie. Započítanie platieb neupravuje zákon o spotrebiteľských úveroch, preto o aplikácii ustanovení obchodného práva žalovaný nemá / pochybností. Napríklad Krajský súd v Prešove, sp. zn. 20Co/181/2015 zo dňa 26.07.2016 uviedol, že odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie nijako nepopiera, že by zmluva o úvere nebola absolútnym obchodom a ani dôvodnosť aplikácie ustanovení Obchodného zákonníka. Odvolací súd len pripomína, že prednosť majú osobitné ustanovenia právneho poriadku, ktoré sú súčasťou špeciálnej právnej úpravy v oblasti spotrebiteľského práva vrátane ustanovení § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Podobne rozhodol aj Krajský súd v Prešove v konaní sp. zn. 6Co/213/2015, kde súd mal za to, že z vykonaného dokazovania mal preukázané, že medzi žalobcom ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom bola platne uzavretá zmluva o poskytnutí úveru, tzv. absolútny obchod, upravená v Obchodnom zákonníku, avšak súčasne je na ňu potrebné nahliadať ako na zmluvu spotrebiteľskú v zmysle citovaných ustanovení zákona o spotrebiteľských úveroch. Bez ohľadu na spotrebiteľský charakter nie je spornou otázkou, že Zmluva o úvere je absolútnym obchodom. Žalobca postupoval v súlade so zákonom, keď započítaval úhradu najskôr na úroky a až následne na istinu. Podľa ust. § 330 ods. 2 Obchodného zákonníka pri plnení peňažného záväzku sa započíta platenie najprv na úroky a potom na istinu, ak dlžník neurčí inak. V zmysle rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 13.05.2014 sp. zn. 2Cob/326/2012 na doplnenie správnosti rozhodnutia súdu prvého stupňa odvolací súd uvádza, že Obchodný zákonník vychádza zo zásady, že prvoradý význam pri určení, na ktorý záväzok sa poskytnuté plnenie započíta, má vôľa dlžníka. Dlžník svojim jednostranným vyhlásením rozhoduje o tejto skutočnosti. Vyhlásenie dlžníka zákon časovo viaže v tom zmysle, že dlžník ho musí urobiť pri plnení. Vyhlásenie dlžníka o započítaní plnenia urobené neskôr nemá význam, lebo pri plnení dôjde k uplatneniu dispozitívneho pravidla obsiahnutého v § 330 Obchodného zákonníka. Toto ustanovenie rozlišuje pravidlá všeobecné pre všetky plnenia (§ 330 odsek 1) a špeciálne pravidlá pre peňažné plnenia (§ 330 odseky 2, 3 a 4). Žalobca pri žiadnej zo svojich platieb neurčil, že sa má započítavať výlučne na istinu. Teda nie len, že v konaní nebola preukázaná neprijateľnosť. Žalobca nepreukázal naliehavý právny záujem, súčasne je potrebné skonštatovať, že zmluvná podmienka, ktorá je v súlade s platnou právnou úpravou, je platná.

2.4 V súvislosti s namietanými zmluvnými podmienkami uvedenými v článku 5 bod 5.4., v článku 7 bod 7.1, ako aj citovaných poplatkov uvedených v Sadzobníku žalovaný uvádza, že žalobca neprijateľnosť tejto zmluvnej podmienky žiadnym spôsobom neodôvodnil, v tomto smere nepredložil a nenavrhol žiaden dôkaz. Žalovanému uvádza, že takéto zmluvné podmienky nemôžu byť preto vyhlásené za neprijateľné.

3. Žalobkyňa v replike uviedla, že žalovaný nepredložil žiaden dôkaz o opaku toho, čo tvrdí v žalobe. Uviedla, že výpočtom RPMN preukázala nesprávnosť tejto zmluvnej náležitosti. Neuvedenie správnej hodnoty RPMN má rovnaký následok ako neuvedenie RPMN vôbec. Trvá tiež na tom, že uvedení nesprávnej výšky nákladov. Vo vzťahu k určeniu neprijateľných zmluvných podmienok poukázala na § 53a OZ.

4. Na nariadenom pojednávaní súd vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi, a to vyjadreniami strán sporu, Zmluvou úvere dostupná pôžička č. XXXXXXXXXXXX, obchodnými podmienkami pre úver dostupná pôžička, dostupná pôžička – šikovná rezerva, sadzobníkom poplatkov, ako aj ostatným spisovým materiálom a zistil tento skutkový stav:

5. Žalobkyňa so žalovaným uzavreli dňa 20.04.2010 Zmluvy o úvere dostupná pôžička č. XXXXXXXXXXXX, z ktorej je zrejmé, že žalovaný poskytol žalobkyni úver vo výške 2.000 eur s dohodnutou mesačnou splátkou vo výške 60,27 eur vždy k 20. dňu v mesiaci, s počtom splátok 70, ročnou úrokovou sadzbou 24 %, RPMN 28,16 % a priemernou RPMN 19,11 %. Celková výška nákladov spotrebiteľa predstavovala 1.747,66 eur. Konečná splatnosť bola dohodnutá ku dňu 20.02.20216. Dohodnutý bol aj komplexný súbor poistenia. V zmluve nebola uvedená výška poplatku za poistenie.

6. Žalobkyni bol reálne poskytnutý úver vo výške 1.970,13 eur, pretože v zmysle čl. 2 OP žalovaný v okamihu odoslania platby na účet žalobkyne stiahol zo schváleného úveru vo výške 2.000 eur poplatok za poskytnutie úveru vo výške 29,87 eur.

7. V Zmluve o úvere, v časti 2, bod 2 v časti, sa uvádza, že: „Právne vzťahy neupravené ZoÚ sa riadia Všeobecnými obchodnými podmienkami, Obchodnými podmienkami pre úver – dostupnápôžička, dostupnápôžička – šikovnárezerva, Sadzobníkom poplatkov, Oboznámením spotrebiteľa s niektorými zmluvnými podmienkami dostupnej pôžičky, Oznámením o úrokových sadzbách a informáciami o poistení podľa § 10 zákona č. 340/2005 Z.z. Klient svojím podpisom potvrdzuje, že bol s nimi oboznámený a súhlasí s nimi.“

8. V časti 2, bod 3 Zmluvy o úvere je uvedené, že „Klient vyhlasuje, že nemá* osobitný vzťah k Banke v zmysle ZoB a je si vedomý, že nepravdivosť tohto vyhlásenia spôsobuje neplatnosť tejto zmluvy a okamžitú splatnosť poskytnutého úveru ku dňu, keď sa Banka dozvie o nepravdivosti tohto vyhlásenia.“

9. Podľa časti 2 Zmluva o úvere, bod 4 Zmluvy o úvere podpisom tejto zmluvy zmluvné strany uzatvárajú Dohodu o zrážkach zo mzdy podľa § 551 zákona č. 40/1964 Zb. [Občiansky zákonník], ktorá je zabezpečením pohľadávky Banky vzniknutej zo ZoÚ v súlade s čl. 4, bod 4.8 OP pre úver.

10. Zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o úvere v časti 2, bod 6, znie: „Zmluvné strany sa dohodli, že akékoľvek spory, ktoré vzniknú z tejto zmluvy, vrátane sporov o jej vznik, platnosť a výklad, budú rozhodované v súlade s rozhodcovskou doložkou uvedenou v článku 10., II. Časti Všeobecných obchodných podmienok. Klient zároveň vyhlasuje, že sa oboznámil s obsahom rozhodcovskej doložky a s dôsledkami jej uzatvorenia. Klient berie na vedomie, že rozhodnutie rozhodcovského súdu je konečné a záväzné a jeho zrušenia žalobou na súde sa môže domáhať len z dôvodov vymedzených v zákone č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní.“

11. V Obchodných podmienkach pre úver – dostupnápôžička, dostupná pôžička – šikovnárezerva (ďalej len „OP“) v čl. 4, bod 4.6 je upravené, že platby od D. sa voči pohľadávke Banky započítavajú bez ohľadu na to, na aké záväzky bola platba poukázaná, v nasledujúcom poradí: [1] na poplatky podľa Sadzobníka [2] sankčný úrok [3] úrok z úveru [4] splátka istiny úveru. V prípade viacerých pohľadávok Banky voči Klientovi sa platby Klienta započítavajú najskôr na pohľadávku skôr splatnú podľa uvedeného poradia.

12. V čl. 5, bod 5.4 OP sa uvádza, že: „V prípade, ak sa úver stane predčasne splatným v zmysle bodu 5.2 OP, Banka je oprávnená úročiť nesplatenú istinu úveru úrokom podľa Oznámenia a sankčným úrokom vo výške stanovenej v Oznámení, a to od dátumu predčasnej splatnosti až do úplného splatenia zmluvného záväzku Klienta voči Banke.“

13. Ďalej v čl. 7, bod 7.1 OP je uvedené, že klient je povinný oznámiť Banke všetky zmeny v údajoch uvedených v ZoÚ, najmä týkajúce sa jeho osobných údajov, kontaktnej adresy, zamestnávateľa, niektorého z telefónnych čísiel uvedených v ZoÚ a bankového spojenia, a to do 15 dní od takejto zmeny. Klient je ďalej povinný oznámiť Banke okolnosti, ktoré môžu negatívne ovplyvniť jeho schopnosť plniť záväzky zo ZoÚ, najmä to, že bolo zahájené konkurzné, alebo exekučné konanie týkajúce sa jeho majetku. Klient zodpovedá za škody, ktoré Banke vzniknú v dôsledku nesplnenia týchto povinností. V prípade nesplnenia si povinnosti Klienta podľa tohto bodu OP je Banka oprávnená účtovať Klientovi zmluvnú pokutu vo výške stanovenej v Sadzobníku, pričom zaplatením tejto zmluvnej pokuty nie je dotknutý nárok Banky na náhradu škody.“

14. V Sadzobníku poplatkov s účinnosťou od 1. marca 2010 k Zmluve o úvere sú uvedené tieto poplatky: „2. Poskytnutie úveru v hotovosti 29,87 €, 4. Poskytnutie úveru na účet v inej banke ako Poštová banka 29,87 €, 8. 1. upomienka po omeškaní splátky 9,96 €, 9. 2. upomienka po omeškaní splátky 24,90 €, 15. Porušenie informačnej povinnosti klienta v zmysle obchodných podmienok zmluvná pokuta 33,19 €.

15. V čl. 2 OP sa uvádza, že banka poskytne klientovi peňažné prostriedky vo výške schváleného úveru zníženého o poplatok za poskytnutie úveru podľa aktuálneho Sadzobníka poplatkov. Poplatok za poskytnutie úveru je tak splatný okamihom odoslania platby na účet klienta, resp. okamihom vyplatenia sumy úveru v hotovosti.

16. Zistený skutkový stav takto právne posúdil:

17. Podľa § 2 písm. b) zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom k 20.04.2010 (ďalej len „ZoSÚ“) zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom.

18. Podľa § 3 ods. 1, 2 ZoSÚ, veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania, v závislosti od formy poskytovaného spotrebiteľského úveru môže byť veriteľom aj predávajúci. Spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

19. Podľa § 4 ods. 2 ZoSÚ, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať

- a) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu,
- b) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,
- c) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa v okamihu odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,
- d) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- e) celkovú výšku a menu poskytnutého spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- f) v prípade odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu, opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo poskytnutej služby,
- g) konečnú splatnosť spotrebiteľského úveru,
- h) ročnú úrokovú sadzbu; v prípade variabilnej ročnej úrokovej sadzby zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať podmienky zmeny variabilnej ročnej úrokovej sadzby, ako aj index alebo referenčnú sadzbu, ktoré sa vzťahujú na pôvodnú variabilnú ročnú úrokovú sadzbu,
- i) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov,
- j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- k) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 7a ods. 2
- l) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- m) výpočet nákladov uvedených v § 2 písm. c) prvom až piatom bode, ktoré neboli zahrnuté do výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov; pričom sa uvedie výška týchto nákladov, spôsob výpočtu alebo čo najpresnejší odhad,
- n) oprávnenie spotrebiteľa na zníženie celkových nákladov na spotrebiteľský úver pri jeho splatení pred lehotou splatnosti podľa § 6 a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti,
- o) upozornenia týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- p) práva spotrebiteľa podľa § 7
- q) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- r) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- s) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 8 ods. 1

20. Podľa § 4 ods. 3 veta druhá ZoSÚ, ak však zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa odseku 2 písm. a), b), d) až j), k) a l), poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

21. Podľa § 4 ods. 4 ZoSÚ, od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere.

22. Podľa § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu 20.04.2010 (ďalej len „OZ“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

23. Podľa § 52 ods. 3 OZ, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

24. Podľa § 52 ods. 4 OZ, spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

25. Podľa § 53 ods. 1 OZ, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa(ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

26. Podľa § 53 ods. 2, ods. 3 OZ, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť

ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

27. Podľa § 53 odsek 4 OZ, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré

- a) má spotrebiteľ plniť a s ktorými sa nemal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy,
- b) dovoľujú dodávateľovi previesť práva a povinnosti zo zmluvy na iného dodávateľa bez súhlasu spotrebiteľa, ak by prevodom došlo k zhoršeniu vymožitelnosti alebo zabezpečenia pohľadávky spotrebiteľa,
- c) vylučujú alebo obmedzujú zodpovednosť dodávateľa za konanie alebo opomenutie, ktorým sa spotrebiteľovi spôsobila smrť alebo ujma na zdraví,
- d) vylučujú alebo obmedzujú práva spotrebiteľa pri uplatnení zodpovednosti za vady alebo zodpovednosti za škodu,
- e) umožňujú dodávateľovi, aby spotrebiteľovi nevydal ním poskytnuté plnenie aj v prípade, ak spotrebiteľ neuzavrie s dodávateľom zmluvu alebo od nej odstúpi,
- f) umožňujú dodávateľovi odstúpiť od zmluvy bez zmluvného alebo zákonného dôvodu a spotrebiteľovi to neumožňujú,
- g) oprávňujú dodávateľa, aby bez dôvodov hodných osobitného zreteľa vypovedal zmluvu uzavretú na dobu neurčitú bez primeranej výpovednej lehoty,
- h) prikazujú spotrebiteľovi, aby splnil všetky záväzky aj vtedy, ak dodávateľ nespĺnil záväzky, ktoré vznikli,
- i) umožňujú dodávateľovi jednostranne zmeniť zmluvné podmienky bez dôvodu dohodnutého v zmluve,
- j) určujú, že cena tovaru alebo služieb bude určená v čase ich splnenia, alebo dodávateľa oprávňujú na zvýšenie ceny tovaru alebo služieb bez toho, aby spotrebiteľ mal právo odstúpiť od zmluvy, ak cena dohodnutá v čase uzavretia zmluvy je podstatne prekročená v čase splnenia,
- k) požadujú od spotrebiteľa, ktorý nespĺnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nespĺnením jeho záväzku,
- l) obmedzujú prístup k dôkazom alebo ukladajú spotrebiteľovi povinnosť niesť dôkazné bremeno, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, mala niesť iná zmluvná strana,
- m) v prípade čiastočného alebo úplného nespĺnenia záväzku zo strany dodávateľa neprimerane obmedzujú alebo vylučujú možnosť spotrebiteľa domáhať sa svojich práv voči dodávateľovi vrátane práva spotrebiteľa započítať pohľadávku voči dodávateľovi,
- n) spôsobujú, že platnosť zmluvy uzatvorenej na dobu určitú sa po uplynutí obdobia, na ktorú bola zmluva uzavretá, predĺži, pričom spotrebiteľovi priznávajú neprimerane krátke obdobie na prejavenie súhlasu s predĺžením platnosti zmluvy,
- o) ktoré oprávňujú dodávateľa rozhodnúť o tom, že jeho plnenie je v súlade so zmluvou, alebo ktoré priznávajú právo zmluvu vykladať iba dodávateľovi,
- p) obmedzujú zodpovednosť dodávateľa, ak bola zmluva uzavretá sprostredkovateľom, alebo vyžadujú uzavretie zmluvy prostredníctvom sprostredkovateľa v osobitnej forme,
- r) vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

28. Podľa § 53 ods. 5 OZ neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

29. Podľa § 53a OZ, ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

30. Podľa § 54 ods. 1, 2 OZ, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

31. Podľa § 39 OZ neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

32. Podľa § 551 ods. 1 až 3 OZ, uspokojenie pohľadávky možno zabezpečiť písomnou dohodou medzi veriteľom a dlžníkom o zrážkach zo mzdy; zrážky zo mzdy nesmú byť väčšie, než by boli zrážky pri výkone rozhodnutia. Proti platiteľovi mzdy nadobúda veriteľ právo na výplatu zrážok okamihom, keď sa platiteľovi dohoda predložila. Ustanovenia odsekov 1 a 2 platia aj pre iné príjmy, s ktorými sa pri výkone rozhodnutia nakladá ako so mzdou.

33. Podľa § 35 ods. 1 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách v znení účinnom ku dňu 20.04.2010, banka a pobočka zahraničnej banky nesmú vykonávať s osobami, ktoré k nim majú osobitný vzťah, obchody, ktoré vzhľadom na svoju povahu, účel alebo riziko by sa nevykonali s ostatnými klientmi. Banka a pobočka zahraničnej banky sú povinné pred uzavretím a vykonaním takého obchodu preveriť, či osoba, s ktorou takýto obchod vykonávajú, k nim nemá osobitný vzťah; táto osoba je povinná poskytnúť banke a pobočke zahraničnej banky pravdivé informácie, ktoré banka a pobočka zahraničnej banky potrebujú na účel tohto preverenia. Banka a pobočka zahraničnej banky sú povinné pravdivosť poskytnutých údajov písomne zabezpečiť v zmluve o nimi poskytnutej záruke alebo o vklade podľa § 5 písm. a) sankciou neplatnosti uzavretia tejto zmluvy a v zmluve o úvere podľa § 5 písm. b) sankciou okamžitej splatnosti celej dlžnej sumy ku dňu, keď sa banka alebo pobočka zahraničnej banky dozvedela o nepravdivosti týchto údajov, vrátane splatnosti úrokov za celú dohodnutú dobu úveru.

34. Podľa § 298 ods. 1, 2 CSP súd môže v rozsudku, ktorý sa týka spotrebiteľského sporu, aj bez návrhu vysloviť, že určitá zmluvná podmienka používaná obchodníkom v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou je neprijateľná; v takom prípade súd uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou. Ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takej zmluvnej podmienky, nepriznal plnenie obchodníkovi z dôvodu takej zmluvnej podmienky alebo mu na základe takej zmluvnej podmienky uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

35. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom ku dňu 20.04.2010 (ďalej len „zákon č. 250/2007 Z.z.“), každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

36. Podľa § 3 ods. 5 vety prvej zákona č. 250/2007 Z.z. proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porúčiteľovi domáhať na súde ochrany svojho práva.

37. Z vykonaného dokazovania bolo nesporné, že strany sporu uzavreli dňa 20.04.2010 zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej mal byť žalobkyni poskytnutý úver vo výške 2.000 eur s mesačnou splátkou vo výške 60,27 eur, počet splátok predstavoval 70, splatnosť splátky bola 20. v mesiaci, celková čiastka predstavovala 1.747,66 eur, s uvedením výšky ročnej úrokovej sadzby 24 %, RPMN 28,16 % a priemernej hodnoty RPMN 19,11 %.

38. Žalobkyni bol reálne poskytnutý úver vo výške 1.970,13 eur, pretože žalovaný v okamihu odoslania platby na účet žalobkyne stiahol zo schváleného úveru vo výške 2.000 eur poplatok za poskytnutie úveru vo výške 29,87 eur.

39. V konaní nebolo sporným, že sa nepochybné jedná o zmluvu o spotrebiteľskom úvere, preto bolo potrebné právny vzťah medzi účastníkmi konania posúdiť podľa ZoSÚ. Zároveň však nepochybné zmluvný vzťah je potrebné považovať aj za spotrebiteľskú zmluvu podľa § 52 a nasl. OZ, keďže žalobkyňa vystupuje v pozícii spotrebiteľa a žalovaný v pozícii dodávateľa.

40. Spornou medzi stranami bola predovšetkým otázka naplnenia obligatórných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere, a to v zmysle § 4 ods. 2 písm. e) a j) ZoSÚ, čoho dôsledkom je možná bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru.

41. Podanie žaloby o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru v režime zákona č. 258/2001 Z. z. umožňuje zákon o ochrane spotrebiteľa. Sankcia v podobe bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru podľa § 4 ods. 2 a 3 zákona č. 258/2001 Z. z. v znení platnom a účinnom od 1. januára 2008 dopadá aj na úroky a poplatky z úverov dojednaných zmluvami uzavretými pred účinnosťou zákona č. 568/2007 Z. z., na ktoré vznikne nárok po 1. januári 2008 (viď Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. januára 2022, sp. zn. 4Cdo 223/2020, R 2/2022).

42. Z právnej úpravy účinnej v čase uzavretia Zmluvy o úvere je zrejmé, že absencia čo i len jednej v § 4 ods. 3 veta druhá ZoSÚ uvedenej náležitosti spôsobuje záver o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru.

43. V danom prípade sa súd stotožňuje s tvrdením žalobkyne o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru z dôvodu absencie obligatórnej náležitosti podľa § 4 ods. 2 písm. e) a j) ZoSÚ.

44. Celkovú výšku spotrebiteľského úveru predstavuje suma finančných prostriedkov reálne poskytnutá spotrebiteľovi veriteľom. Poplatok za poskytnutie úveru zrazený z istiny hneď pri uzavretí zmluvy, nemožno zahrnúť do celkovej výšky spotrebiteľského úveru. Uvedený záver vyplýva aj zo stanoviska Najvyššieho súdu SR 49/2022 (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 30.6.2022 pod sp. zn. 9Cdo/287/2021).

45. Rovnako aj v rozsudku vo veci C-377/14 Radlinger, Radlingerová proti Finway a.s. sa Súdny dvor Európskej Únie okrem iného vyjadril k požiadavkám na náležitosti spotrebiteľských zmlúv a na otázku vnútroštátneho súdu, akým spôsobom sa má vykladať pojem „celková výška úveru“ obsiahnutý v článku 3 písm. l) a článku 10 ods. 2 smernice 2008/48 a pojem „výška čerpania“ obsiahnutý v bode I prílohy I tejto smernice odpovedal, že článok 3 písm. l) a článok 10 ods. 2 smernice 2008/48/ES ako aj bod I prílohy I tejto smernice sa majú vykladať v tom zmysle, že celková výška úveru a výška čerpania úveru označujú celkovú sumu, ktorá bola daná k dispozícii spotrebiteľovi, čo vylučuje sumy, ktoré si poskytovateľ úveru účtuje na úhradu nákladov súvisiacich s predmetným úverom a ktoré nie sú tomuto spotrebiteľovi reálne vyplatené. V rozhodnutí Súdny dvor uviedol, že dôsledkom takéhoto postupu, t. j. zahrnutia nákladov spotrebiteľa spojených s úverom do výšky čerpania úveru, je podhodnotenie RPMN, ktorého výpočet závisí od celkovej výšky úveru (bod 87.). Zároveň informácia o celkových nákladoch úveru umožňuje spotrebiteľovi porovnať ponuky úverov a posúdiť rozsah jeho záväzku (bod 90.).

46. Údaj o výške úveru je jednou z obligatórných náležitostí spotrebiteľskej zmluvy. Spotrebiteľ na základe správne v zmluve uvedených informácií o výške skutočne poskytnutého úveru, dostáva jasnú predstavu o celkovej hodnote svojho záväzku, o tom, čo vlastne spláca a akú sumu si skutočne požičal, ako aj to, akú má povahu jeho záväzok z hľadiska nákladov s ním spojených. Pokiaľ teda údaje predstavujúce obligatórne náležitosti spotrebiteľskej zmluvy nie sú uvedené v zmluve správne, nemožno hovoriť o splnení povinnosti podľa § 4 ods. 2 ZoSÚ, pričom nesplnenie z neho vyplývajúcej povinnosti zákon striktnie sankcionuje tým, že spotrebiteľský úver sa stáva od počiatku bezúročný a bez poplatkov (§ 4 ods. 3 ZoSÚ).

47. V dôsledku navýšenia celkovej výšky úveru o náklad (poplatok) nemôže byť správne vypočítaná ani výška RPMN, keďže výpočet RPMN je závislý od výšky poskytnutého úveru. Zahrnutie daného poplatku do celkovej výšky úveru, teda do čiastky, ktorá je daná k dispozícii spotrebiteľovi, nutne vedie k podhodnoteniu RPMN. Navýšenie celkovej výšky úveru o náklady má zároveň aj ten následok, že sa bude úročiť nielen poskytnutý úver, ale aj náklad, tým pádom dôjde k zvýšeniu celkovej splatnej čiastky a mení sa tým výška hlavného predmetu zmluvy (porov. rozsudok Najvyššieho súdu SR z 29.05.2024 pod sp. zn. 1Cdo/13/2023).

48. S poukazom na uvedený záver o nesprávnom uvedení obligatórných náležitostí podľa § 4 ods. 2 písm. e) a j) ZoSÚ, ktorého dôsledkom je posúdenie úveru ako bezúročného a bezpoplatkového, nepovažoval súd za potrebné zaoberať sa ďalšími argumentmi žalobkyne, ktorý by iný (pre ňu priaznivejší) záver privodiť nemohli.

49. Žalobkyňa sa ďalej domáhala určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok.

50. Podanou žalobou sa žalobkyňa môže domáhať určenia neprijateľných zmluvných podmienok zo zmluvy, a to bez potreby preukazovania naliehavého právneho záujmu. V zmysle § 137 písm. c) CSP, podľa ktorého žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo o určenie, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného právneho predpisu. Týmto osobitným predpisom je zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom do 30.06.2024, ktorý v § 3 ods. 3 a 5 umožňuje spotrebiteľovi proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonmi domáhať sa proti porušiteľovi na súde ochrany svojho práva, pričom má právo na ochranu pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo 27/2018).

51. Žaloba o určenie neprijateľných zmluvných podmienok je teda procesne prípustná aj v individuálnom spotrebiteľskom spore, pričom v tejto súvislosti súd poukazuje aj na závery vyplývajúce z rozsudku Najvyššieho súdu SR 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.1.2019, ktorý uviedol, že zánik záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy nemá právny význam, opačný názor by znamenal odňatie možnosti spotrebiteľovi domáhať sa práva na ochranu pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách žalobou na súde, čo odporuje článku 46 ods. 1 Ústavy SR, ako aj smernici Rady 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. V prípade žaloby o určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky podľa dovolacieho súdu ide o osobitný druh žaloby spotrebiteľa s cieľom domáhať sa proti porušiteľovi ochrany svojho práva pred neprijateľnými podmienkami na súde, ktorá má podklad v osobitných predpisoch (§ 53 ods. 1, 4, 5, § 53a Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z.). V prípade takejto žaloby preto podľa Najvyššieho súdu nie je potrebné tvrdiť a preukazovať naliehavý právny záujem. Cieľom žaloby nie je len to, aby individuálny spotrebiteľ bol chránený pred záväzkom voči nekalej podmienke uvedenej v spotrebiteľskej zmluve, ale obsahom je aj povinnosť dodávateľa nepoužívať ďalej nečestnú zmluvnú podmienku. Účelom žaloby je aj pôsobiť ako „odstrašujúci“ prostriedok voči dodávateľom so zámerom predchádzať nečestným zmluvným podmienkam. Okrem toho právoplatný rozsudok, ktorým súd vo výroku určí neprijateľnosť zmluvnej podmienky, nebude len vnútornou satisfakciou pre spotrebiteľa, ale sa ním zároveň vytvára zákonný predpoklad pre uplatnenie sankcie voči dodávateľovi za to, že porušil svoju zákonnú povinnosť a to v podobe práva spotrebiteľa na primerané finančné zadost'učinenie podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. Totožný právny záver vyplýva aj z uznesenia Najvyššieho súdu SR 6Cdo/27/2018 zo dňa 28.3.2019.

52. Zároveň z rozhodnutia Ústavného súdu SR pod sp. zn. III. ÚS 124/2020 vyplýva, že zmluvnú podmienku, ktorá bola súdom vyhlásená za nekalú treba v zásade chápať tak, že nikdy neexistovala, takže nemôže voči spotrebiteľovi vyvolávať účinky. Určenie nekalej povahy tejto podmienky súdnym rozhodnutím musí v zásade viesť k navráteniu jeho právnej a skutkovej situácie, v ktorej by sa spotrebiteľ nachádzal, ak by uvedená podmienka neexistovala. Rozsudok o určení neprijateľnosti zmluvnej podmienky prispel k odstráneniu pochybností o spätných účinkoch rozhodnutia súdu o určení neplatnosti zmluvnej podmienky a tieto účinky z dôvodu neprijateľnosti zmluvnej podmienky nemožno v zásade z hľadiska reštitúcie vzťahov časovo obmedzovať. Žalobu o určenie možno uplatniť už pri potencionálnej hrozbe vzniku ujmy. Existuje teda možnosť domáhať sa vyhlásenia zmluvnej podmienky z preventívnych dôvodov bez práva na reštitučné plnenie. Zo súdnej kontroly nie sú vylúčené ani zmluvné klauzuly, ktorých obsahom nie je právo na plnenie a z ktorých by bolo kumulatívne uplatnenie reštitučných práv na plnenie problematické, až nemožné. Členským štátom patrí procesná autonómia, no špecifiká súdnych konaní nemôžu predstavovať skutočnosť spôsobilú ovplyvniť právnu ochranu, ktorá spotrebiteľom musí byť poskytnutá podľa ustanovení Smernice 93/13. Ak spotrebiteľ vyvolá individuálny súdny spor o posúdenie zmluvnej podmienky, či nie je neprijateľná, súd ex offo zohľadňuje všetky okolnosti prípadu, aby sa dopracoval k finálnemu záveru a to nielen z dôvodu individuálnej ochrany spotrebiteľa, ale aj v záujme dôležitého spoločenského cieľa.

53. Súd rozhodne o neprijateľnosti zmluvnej podmienky obsiahnutej v zmluve aj keď ide o zmluvnú podmienku, ktorá je v dobe rozhodovania súdu už neplatná, aj keď už nie je používaná a dokonca je ju povinný vyhlásiť aj v prípade, ak ju zmluvné strany zmluvne zmenili (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu SR 7Cdo/149/2020 z 24.08.2022 a rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-19/20).

54. Súdny dvor Európskej únie v tomto smere uviedol v bode 38 rozsudku C-776/19 až C-782/19 cit.: „Z tohto hľadiska treba usúdiť, že najmä na účely zabezpečenia účinnej ochrany práv, ktoré spotrebiteľovi vyplývajú zo smernice 93/13, musí mať spotrebiteľ možnosť kedykoľvek namietať nekalú povahu

zmluvnej podmienky nielen ako prostriedok obrany, ale aj na účely určenia nekalej povahy zmluvnej podmienky súdom, takže návrh podaný spotrebiteľom na účely konštatovania nekalej povahy podmienky uvedenej v zmluve uzatvorenej medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom nemôže podliehať nijakej premlčacej lehote.“

55. Predtým, ako súd môže pristúpiť k preskúmaniu nekalosti zmluvnej podmienky, musí dospieť k záveru, či nejde o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú predmetu plnenia alebo ceny plnenia alebo či boli dotknuté podmienky individuálne dojednané. Možno konštatovať, že napadnuté ustanovenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere, resp. OP sa netýkajú predmetu plnenia, ani ceny plnenia.

56. Vo vzťahu k posúdeniu individuálnosti zmluvných dojednaní je kľúčom k pochopeniu individuálneho zmluvného dojednania práve možnosť spotrebiteľa svojou vlastnou aktivitou a konaním ovplyvniť obsah a podstatu zmluvnej podmienky. Takáto možnosť je podľa ustanovení Občianskeho zákonníka sústredená výhradne v úprave procesu rokovania o zmluve, ktoré predstavuje jediné štádium kedy môže spotrebiteľ ovplyvniť obsah zmluvy a jej podmienok. Preto aj odsek 2 (pozn. súdu § 53 ods. 2 OZ) je potrebné vykladať v intenciách vzniku spotrebiteľskej zmluvy ako dvojstranného právneho úkonu pri dojednávaní ktorého adresát ponuky alebo návrhu tento akceptuje, pričom predtým sa s ním mal možnosť oboznámiť a návrh modifikovať. Ak nebudú dané podmienky a možnosť spotrebiteľa zmeniť návrh zmluvnej podmienky, t. j. zmeniť jej obsah, a tým v parciálnej časti predložiť dodávateľovi nový návrh, nebude možné za žiadnych okolností hovoriť o priestore na vznik individuálnych dojednaní. Iba dôsledné garantovanie a vykonávanie práv spotrebiteľa v predzmluvnej fáze a pri dojednávaní zmluvy s dosahom na reálne zmeny ich podmienok bude vytvárať relevantný priestor vzniku individuálneho zmluvného dojednania. (Števček, M., Dulak, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M. a kol. Občiansky zákonník I. § 1 - 450. 2. vydanie. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 574). V tomto smere žalovaný žiadne dôkazy nepredložil, preto súd vychádzal z domnienky, že zmluvné podmienky neboli individuálne dojednané (§ 53 ods. 3 OZ).

57. Súd teda v ďalšom skúmal, či napadnuté zmluvné dojednania spôsobujú značnú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa (§ 53 ods. 1 OZ).

58. „Článok 3 smernice len abstraktne uvádza skutočnosti, ktoré dávajú zmluvnej podmienke, ktorá nebola individuálne dohodnutá, nekalý charakter, že príloha, na ktorú odkazuje článok 3 ods. 3 smernice, obsahuje len indikatívny a nevyčerpávajúci zoznam podmienok, ktoré možno považovať za nekalé, a že podľa článku 4 smernice sa má nekalý charakter zmluvnej podmienky posudzovať so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená, a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy v čase jej uzatvorenia.“ (rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-137/08, VB Pénzügyi Lízing)

59. Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany hrubú nerovnováhu. Znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky napĺňa nielen podmienka, ktorá je neprimeraná (napr. neprimeraná sankcia za porušenie záväzku spotrebiteľa), ale aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore s „ratio legis“ zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná. Za neprijateľnú je potrebné považovať aj zmluvnú podmienku, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa (tzv. teória skutočného plnenia).

60. Občiansky zákonník obsahuje demonštratívny, neuzavretý, výpočet neprijateľných zmluvných podmienok. Súd môže za neprijateľnú zmluvnú podmienku určiť aj inú zmluvnú podmienku, než obsahuje výpočet v § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka, ak napĺňa znaky uvedené v § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Vzhľadom na charakter zmluvy možno uzavrieť, že žalobca ako spotrebiteľ a ako slabšia strana sporu, nemal možnosť participovať na vytvorení formulárovej zmluvy a nepochybne je z hľadiska informovanosti a vyjednávacej pozície slabšou stranou (rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 9C oCsp 19/2021).

61. „Čl. 3 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS sa má vykladať v tom zmysle, že existencia „značnej nerovnováhy“ nevyhnutne nevyžaduje, aby výdavky, ktoré znáša spotrebiteľ na základe zmluvnej podmienky, mali na tohto spotrebiteľa značný ekonomický vplyv vzhľadom na hodnotu predmetnej transakcie, ale môže vyplývať už zo samotnej skutočnosti dostatočne závažného narušenia právneho

postavenia, v ktorom sa tento spotrebiteľ ako zmluvná strana nachádza na základe platných vnútroštátnych predpisov, či už formou zúženia obsahu práv, ktoré mu podľa týchto predpisov vyplývajú zo zmluvy, prekážky v ich výkone alebo tiež formou prenesenia dodatočnej povinnosti, ktorú vnútroštátne predpisy nestanovujú, na spotrebiteľa, pričom vnútroštátnemu súdu na účely posúdenia prípadnej existencie značnej nerovnováhy prináleží zohľadniť povahu tovaru alebo služby, ktorá je predmetom zmluvy, všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením tejto zmluvy, ako aj všetky ostatné podmienky zmluvy.“ (rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-226/12, Constructora Principado)

62. V rozhodnutí Vrchného krajského súdu v Brandenbure (Brandenburgisches Oberlandesgericht) z 21. júna 2006, č. k. 7 U 17/06, sa aplikoval výklad, podľa ktorého by zmluvná podmienka, ktorá je predmetom posúdenia, mala byť podrobená možnému najneprijateľnejšiemu výkladu, ktorý sa s ňou spája a aký pri posudzovaných zmluvných podmienkach vôbec prichádza do úvahy.

63. Predtým, ako súd môže pristúpiť k preskúmaniu nekalosti zmluvnej podmienky, musí dospieť k záveru, či nejde o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

64. Nad rámec uvedeného súd poukazuje na rozhodnutia súdov vo vzťahu k veľkosti písma na Zmluve o úvere a OP, ktorú žalovaný zvolil, na ktoré rovnako je nevyhnutné brať zreteľ a vyvolať dôsledky pri skúmaní prijateľnosti/neprijateľnosti zmluvnej podmienky, cit.: „Naviac od vyššie uvedeného poukazuje súd na samostatný jednotiaci dôvod neprijateľnosti zmluvných podmienok uvedených v časti VII. Zmluvy - Vyhlásenie klienta a vo Všeobecných obchodných podmienkach. 8.1. Uvedené dokumenty sú písané písmom ledva vo veľkosti 1mm a hustým riadkovaním. Nie je možné ich prečítať bez pomoci prostriedkov na zväčšovanie textu a už vôbec nie ako celok na jedno „posedenie“. Podľa rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 19Co/61/2017 - Pritom „Zmluvné dojednania“ vytlačené na druhej strane (rube) vyššie uvedenej žiadosti, ktoré sú absolútne nečitateľné, sú písané veľmi drobným písmom, veľkosť písma nedosahuje ani 1 milimeter, preto takéto zmluvné dojednania nemožno považovať za platné a za vzájomne účastníkmi riadne dohodnuté, pretože dlžníkovi (spotrebiteľovi) ich obsah nemohol byť ani známy z uvedených dôvodov. Spôsob resp. formu v akej boli spotrebiteľovi veriteľom tieto zmluvné dojednania ponúknuté (prezentované) treba považovať za nekalú obchodnú prax a na takéto zmluvné dojednania súd nemôže vôbec prihliadať. Podľa NS SR sp. zn. 1Cdo/320/2013 - Neprijateľnou podmienkou v spotrebiteľskej zmluve v zmysle § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka môže byť nielen obsah konkrétneho zmluvného dojednania spotrebiteľského záväzku, ale aj spôsob jeho formálneho vyjadrenia, zahrňujúci nekalé praktiky dodávateľa v procese uzatvárania spotrebiteľskej zmluvy. Súdy správne a v súlade s § 153 ods. 4 OSP určili neprijateľnosť zmluvných podmienok uvedených v predmetnej spotrebiteľskej zmluve. Zmluvné podmienky, uvedené v úverových podmienkach tvoriacich neoddeliteľnú súčasť zmluvy sú neprijateľné ako celok už len z toho dôvodu, že sú z hľadiska veľkosti písma voľným okom prakticky nečitateľné a zároveň bolo reálne nemožné, aby sa priemerný spotrebiteľ dokázal čo i len oboznámiť s takto písomným textom. V dôsledku určenia absolútnej neplatnosti úverovej zmluvy uzavretej medzi účastníkmi, sú neplatné všetky jej dojednania, vrátane zmluvných podmienok, ktorých neprijateľnosť správne určil prvostupňový súd. Uvedené dokumenty boli napísané v nasledujúcom formáte - Prehlasujem, že vyššie uvedené údaje sú úplné a pravdivé a splnomocňujem týmto Spoločnosť na overenie údajov a na zistenie ďalších informácií, ktoré bude Spoločnosť považovať v súvislosti so schválením tejto Zmluvy za nevyhnutné. Súd je presvedčený, že ak by žalovaný obdržal rozsudok písaný vo formáte ako je ukážka, tento by bez ďalšieho taktiež považoval za nezrozumiteľný. Len na okraj súd poukazuje napríklad na Slovenskú technickú normu - STN 01 6910 z 08/2010 s názvom „Pravidlá písania a úpravy písomností“, podľa bodu 6.3. ktorej - Pri písaní pomocou textových editorov sa odporúča stáť písmo veľkosti 12 bodov. Tento rozsudok je písaný písmom Times New Roman o veľkosti 12 bodov pričom ukážka má veľkosť písma Times New Roman 5,5.“ (porov. rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 9Csp 3/2022 z 7.4.2022)

65. Majúc na zreteli vyššie uvedené východiská súd dospel k záveru, že napadnuté zmluvné ustanovenia sú neprijateľnými zmluvnými podmienkami, a to z nasledovných dôvodov:

66. Zmluvná podmienka vo výroku II. týkajúca sa vyhlásenia dlžníka, že sa oboznámil s Všeobecnými obchodnými podmienkami a pod.

Obdobné zmluvné podmienky už boli posúdené zo strany všeobecných súdov ako neprijateľné a súd nevidí dôvod na odklon od uvedených rozhodnutí, napr. rozsudok Okresného súdu Humenné sp. zn.

9Csp 253/2017, Okresného súdu Prešov sp. zn. 18 Csp 62/2023, sp. zn. 19Csp 26/2023 a sp. zn. 11Csp 21/2022.

67. „28. V danom prípade, ako to vyplýva z obsahu Zmluvy o úvere zo dňa 04.12.2007, žalobca v tomto právnom úkone potvrdil, že sa oboznámil s obchodnými podmienkami, súhlasil s ich obsahom, prijal návrhy v nich predložené a potvrdil ich prevzatie. Týmto dojednaním sa žalovaný bez akýchkoľvek pochybností snažil preniesť dôkazné bremeno oboznámenia sa so zmluvnými podmienkami a okolnosťami uzavretia úverovej zmluvy na spotrebiteľa. Navyše v tomto ustanovení úverovej zmluvy žalobca prijal bližšie nešpecifikované návrhy v nich predložené a zároveň potvrdil ich prevzatie. Takéto skryté prenesenie dôkazného bremena má pre spotrebiteľa neprijateľný účinok vo vzťahu k potencionálnemu uplatneniu jeho práva na súde a u iných štátnych orgánov, nakoľko spotrebiteľ už len v dôsledku takejto zmluvnej podmienky môže byť odradený od prípadného podania podnetov alebo návrhov štátnym orgánom. Existuje preto nezanedbateľné nebezpečenstvo, že dojednaná zmluvná podmienka ovplyvní spotrebiteľa pri uplatňovaní jeho práv, resp. môže u spotrebiteľa vyvolať dojem, že sa nemôže dovolávať súdnej ochrany, keďže platí domnienka, že si zmluvné podmienky prečítal a porozumel im, a to aj vo vzťahu k prijatiu bližšie nešpecifikovaných návrhov a vyslovil s nimi súhlas, v dôsledku čoho spotrebiteľ už len z tohto dôvodu môže byť odradený od prípadného podania žalôb, podnetov alebo návrhov súdom či štátnym orgánom. Takáto zmluvná podmienka je tak neprijateľná podľa generálnej klauzuly vyplývajúcej z ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. 29. Okrem toho, Občiansky zákonník účinný od 01.01.2008 v ust. § 53 ods. 4 písm. l) za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve považoval i ustanovenia, ktoré obmedzujú prístup k dôkazom alebo ukladajú spotrebiteľovi povinnosť niesť dôkazné bremeno, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, mala niesť iná zmluvná strana. Na iné vyhodnotenie takejto neprijateľnej podmienky nie je dôvod ani u zmlúv uzatvorených pred 31.12.2007. Občiansky zákonník účinný do 31.12.2007 len demonštratívne menoval niektoré neprijateľné podmienky a teda charakter neprijateľných podmienok mohli mať iné podmienky spôsobujúce značnú nerovnováhu v právach a v povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Občiansky zákonník s takýmito neprijateľnými podmienkami spôsobujúcimi značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa v ust. § 53 vždy spájal sankciu neplatnosti.“ (rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7CoCsp 46/2021 z 13.12.2021).

68. Zmluvná podmienka vo výroku III. týkajúca sa osobitného vzťahu k bankám.

69. Podľa názoru súdu je v predmetnom zmluvnom ustanovení značná nerovnováha v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa založená, nakoľko je spotrebiteľ vystavený nejasnej, nezrozumiteľnej zmluvnej podmienke spočívajúcej v používaní komplikovaných a sofistikovaných termínov, ktorá ho robí nepochopiteľným pre spotrebiteľa, a to pod sankciou neplatnosti zmluvy a okamžitého zosplatnenia úveru.

70. Na právnom posúdení súdu nemení nič zákonný odkaz zákon o bankách, pretože existuje nezanedbateľné nebezpečenstvo, že spotrebiteľ z dôvodu svojej nevedomosti netuší, čo má chápať pod termínom osobitný vzťah k banke. (pozri v tomto zmysle v súvislosti so smernicou Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (Ú. v. ES L 95, s. 29; Mim. vyd. 15/002, s. 288), rozsudok Mostaza Claro, C 168/05, EU:C:2006:675, bod 28 a citovanú judikatúru, ako aj v súvislosti so smernicou Rady 87/102/EHS z 22. decembra 1986 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré sa týkajú spotrebiteľského úveru (Ú. v. ES L 42, 1987, s. 48; Mim. vyd. 15/001, s. 326), rozsudok Rampion a Godard, C 429/05, EU:C:2007:575, bod 65).

71. Žalovaný nedôvodne namieta, že uvedené ustanovenie kopíruje zákonné znenie, nakoľko uvedené zmluvné dojednanie umožňuje banke v prípade zistenia existencie osobitného vzťahu klienta k bankovému subjektu vyhlásiť mimoriadnu splatnosť každého úverového vzťahu. Rovnako súd poukazuje na odôvodnenie rozsudku Okresného súdu Prešov sp. zn. 29Csp 74/2022 z 24.10.2022, s ktorého dôvodmi sa v plnom rozsahu stotožňuje a odkazuje na neho cit.: „68. Zároveň z ods. 1 uvedeného zákonného ustanovenia vyplýva, že banka nemôže vykonávať s osobami, ktoré k nim majú osobitný vzťah obchody, ktoré vzhľadom na svoju povahu, účel alebo riziko by nevykonali s ostatnými klientami. Banka je povinná pred uzavretím a vykonaním takéhoto obchodu preveriť, či osoba, s ktorou takýto obchod vykonáva k nim nemá osobitný vzťah a táto osoba je povinná poskytnúť banke pravdivé informácie. Banka je povinná pravdivosť poskytnutých údajov písomne zabezpečiť v zmluve o nimi poskytnutej záruke alebo vklade sankciou neplatnosti uzavretia tejto zmluvy a v zmluve o úvere sankciou okamžitej splatnosti celej dlžnej sumy ku dňu, keď sa banka alebo pobočka zahraničnej banky dozvedela o nepravdivosti týchto údajov.“

69. Súd sa stotožňuje s argumentáciou žalobcu o neprijateľnosti uvedeného zmluvného dojednania, ktoré umožňuje banke kedykoľvek vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru v prípade zistenia nepravdivosti údajov o existencii osobitného vzťahu k banke.

70. Uvedené zmluvné dojednanie však odporuje zákonnej úprave § 35 ods. 1 Zákona o bankách, v zmysle ktorého banka, resp. pobočka zahraničnej banky nemôže s takýmito osobami uzatvárať iba tie obchody, ktoré vzhľadom na svoju povahu, účel alebo riziko by nevykonali s ostatnými klientami. Uvedené zmluvné dojednanie však umožňuje banke v prípade zistenia existencie osobitného vzťahu klienta k bankovému subjektu vyhlásiť mimoriadnu splatnosť každého úverového vzťahu, teda nie len toho rizikového. Zároveň v uvedenom zmluvnom dojednaní absentuje akékoľvek vysvetlenie pojmu osobitného vzťahu, z ktorého by bolo zrejmé aj z perspektívy priemerného spotrebiteľa, čo uvedený pojem znamená minimálne odkazom na konkrétne zákonné ustanovenie zákona o bankách, ktoré uvedený pojem upravuje.“

72. Rovnako súd poukazuje na odôvodnenie rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 13CoCsp 17/2023 z 4.4.2024, ktorý k zmluvnej podmienky v obdobnom znení uviedol cit.: „25. K zmluvnej podmienke v čl. VII. Porušenie zmluvných povinností bod 6. odvolací súd stotožňujúc sa s názorom súdu prvej inštancie na podporu argumentácie poukazuje na nález Ústavného súdu SR zo dňa 15.06.2023 sp. zn. III. ÚS 111/2023, ktorý vo svojom rozhodnutí uviedol, cit.: „21.Pokiaľ ide o požiadavku transparentnosti zmluvných podmienok, ako vyplýva z čl. 4 ods. 2 smernice 93/13, Súdny dvor zdôraznil, že táto požiadavka, uvedená aj v čl. 5 tejto smernice by nemala byť obmedzená len na ich zrozumiteľnosť z formálneho a gramatického hľadiska, ale naopak, „... požiadavka jasného a zrozumiteľného formulovania zmluvných podmienok, a teda transparentnosti, stanovená rovnakou smernicou, sa musí chápať široko“ (pozri v tomto zmysle rozsudky z 30. 4. 2014, Kásler a Káslerné Rábai, C-26/13, EU:C:2014:282, body 71 a 72, ako aj z 9. 7. 2015, Bucura, C-348/14, neuvverejnený, EU:C:2015:447, bod 52). 22. Ku konfrontácii inštitútov neurčitosti a neprijateľnosti treba poznamenať, že podľa všeobecných súdov bola neurčitosť zmluvnej podmienky nie prekážkou, ale naopak, dôvodom vyslovenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky. Značná nerovnováha v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa je založená aj vtedy, ak je spotrebiteľ vystavený nejasnej, nezrozumiteľnej alebo neurčitej zmluvnej podmienke, z ktorej nemožno určiť práva a povinnosti spotrebiteľa. Najčastejšie prípady nejasnosti a nezrozumiteľnosti zmluvnej podmienky spočívajú v používaní komplikovaných a náročných technických a iných sofistikovaných termínov, v nejasnej formulácii zmluvného ustanovenia, ktorá ho robí nepochopiteľným pre spotrebiteľa. Neurčitosť zmluvnej podmienky úzko súvisí s jej nezrozumiteľnosťou a týka sa väd jej obsahu, ktorých následkom je, že spotrebiteľ je vystavený právnej neistote v otázke úpravy práv a povinností v konkrétnom štádiu zmluvného vzťahu. Nejasnosť, neurčitosť a nezrozumiteľnosť zmluvnej podmienky sa na strane spotrebiteľa prejavuje jednoducho, a to nemožnosťou ustáliť obsah podmienky a režim práv a povinností (ŠTEVČEK, M., DULAK, A., BAJÁNKOVÁ, J. a kolektív. Občiansky zákonník I. Druhé vydanie. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2019, 564 s.).....24. Z ustálenej judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že „... informácie o zmluvných podmienkach a dôsledkoch tohto uzavretia zmluvy poskytnuté pred uzavretím zmluvy majú pre spotrebiteľa zásadný význam. Najmä na základe týchto informácií sa tento spotrebiteľ rozhoduje, či chce byť viazaný podmienkami, ktoré predajca alebo dodávateľ vopred vypracoval“ (rozsudky z 21. 3. 2013, RWE Vertrieb, C-92/11, EU:C:2013:180, bod 44, ako aj z 21. 12. 2016, Gutiérrez Naranjo a i., C-154/15, C-307/15 a C-308/15, EU:C:2016:980, bod 50). Súdny dvor tiež rozhodol, že „v každom prípade je súd členského štátu povinný preskúmať, či zmluvná podmienka týkajúca sa hlavného predmetu zmluvy bola formulovaná jasne a zrozumiteľne“ (rozsudok C-224/19, b. 71; týka sa provízie za poskytnutie úveru, tiež rozsudok z 21. 12. 2016 v spojených veciach C-154/15, C-307/15, C-308/15, E.:E.:F.:XXXX:XXX).“

73. Zmluvné ustanovenie je preto neprijateľnou zmluvnou podmienkou v zmysle generálnej klauzuly ust. § 53 ods. 1 OZ.

74. Zmluvná podmienka vo výroku IV. týkajúca sa dohody o zrážkach zo mzdy.

75. Súd súhlasí s vyjadreným názorom, že dohoda o zrážkach zo mzdy je zabezpečovací inštitút podľa § 551 OZ.

76. Nič však nebráni súdu, aby dohodu o zrážkach zo mzdy ako zmluvnú podmienku podrobil prieskumu podľa čl. 1 ods.2 Smernica Rady č. 93/1/EHS.

77. Predmetná zmluva o úvere a jej súčasť v bode 4 dohoda o zrážkach zo mzdy boli uzavreté na formulárovom tlačíve predchodcu - dodávateľa. Z kontextu je zrejmé, že uzavretie predmetnej dohody o zrážkach zo mzdy, fixne zapracovanej priamo v texte zmluvy, bolo podmienkou pre uzavretie zmluvy o úvere, keď ničím nebolo preukázané, že by žalobkyňa ako spotrebiteľka mala možnosť uzavretie dohody o zrážkach zo mzdy odmietnuť a že jej uzavretie nebolo podmienkou poskytnutia úveru. Z textu predloženej zmluvy a dohody nevyplýva možnosť žalobkyne ako spotrebiteľky odmietnuť uzavretie predmetnej dohody o zrážkach zo mzdy, resp. inak ovplyvniť jej dojednanie. Žalovaný tak neunesol svoje dôkazné bremeno v zmysle ust. § 53 ods. 2 OZ o individuálnom dojednaní predmetnej dohody. Vzhľadom na uvedené, keď nebolo zo strany dodávateľa preukázané, že žalobkyňa ako spotrebiteľ mala možnosť ovplyvniť obsah resp. odmietnuť uzavretie dohody o zrážkach zo mzdy, s poukazom na ust. § 53 ods. 3 a 4 OZ bolo dôvodné ustáliť, že predmetná dohoda nebola individuálne dojednaná, podlieha preto prieskumu súdu v zmysle § 53 ods. 1 OZ.

78. Dohoda o zrážkach zo mzdy je špecifickým inštitútom občianskeho práva upravený v cit. § 551 Občianskeho zákonníka. V čase uzavretia predmetnej zmluvy o úvere (20.04.2010) právny predpis nebránil tomu, aby dohoda o zrážkach zo mzdy bola uzavretá aj v rámci spotrebiteľského vzťahu medzi dodávateľom a spotrebiteľom. Rozhodnými pri posudzovaní, či predmetné dojednanie je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, sú individuálne okolnosti danej veci. V tejto súvislosti v danom prípade bolo potrebné zohľadniť, že predmetná dohoda o zrážkach zo mzdy je súčasťou formulárovej zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru, je bez akéhokoľvek zvýraznenia, neprehľadne a nesystematicky zakomponovaná priamo v texte zmluvy v bode 4, do ostatného, s dohodou o zrážkach zmluvy nesúvisiaceho, textu. Táto zásadná zmluvná podmienka je tak ako aj celý text zmluvy uvedená neštandardne malým, ťažko čitateľným písmom, zakomponovaná v texte tak, že ľahko ujde pozornosti spotrebiteľa. Takýto spôsob zapracovania dohody o zrážkach zo mzdy zásadného významu do textu formulárovej spotrebiteľskej zmluvy je nekorektný, nečestný a v rozpore s dobrými mravmi. Je pravdepodobné, že žalobca si pri podpisovaní zmluvy vôbec nebol vedomý, že dohodu o zrážkach zo mzdy uzatvára a už vôbec nie s akými následkami.

79. Spotrebiteľ podpisom predmetnej formulárovej zmluvy o spotrebiteľskom úvere bol nútený podrobiť sa zrážkam zo mzdy na úhradu pohľadávky, ktorá bola vyčíslená veriteľom výlučne na základe jeho subjektívnej predstavy o jej výške vrátane príslušenstva, bez možnosti predchádzajúcej súdnej kontroly a bez možnosti, aby spotrebiteľ zabránil vykonávaniu zrážok zo mzdy, a to i vtedy, ak by boli veriteľom uplatňované z neprijateľných zmluvných podmienok, resp. aj z neplatného právneho úkonu, či jeho časti. Tento zabezpečovací inštitút umožňuje veriteľovi siahnuť na majetok spotrebiteľa aj za predpokladu, že si svoje nároky uplatňuje z neprijateľných zmluvných podmienok, resp. z neplatných právnych úkonov. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje tak obísť dôležitý prvok újného práva, a to ex offio súdnu kontrolu zmluvných podmienok, čo spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa a je teda neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Spotrebiteľovi je nevyhnutné poskytnúť ochranu, ak sa na základe dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje uhradiť plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky bez súdnej kontroly. Vychádzajúc z vyššie uvedeného, predmetnú dohodu o zrážkach zo mzdy dojednanú zmluvnými stranami vo forme zmluvnej podmienky včlenenej do textu spotrebiteľskej zmluvy, na základe ktorej je žalobkyňa ako spotrebiteľ povinná podriaďiť sa zrážkam zo mzdy v rozsahu jednostranne určenom dodávateľom, bez možnosti korekcie spotrebiteľom a bez predchádzajúcej súdnej kontroly, je potrebné považovať za zmluvnú podmienku, ktorá spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a teda neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa generálnej klauzuly § 53 ods. 1 OZ, ktorá je v dôsledku toho v zmysle § 53 ods. 5 OZ neplatná.

80. Táto zmluvná podmienka bola už naviac posúdená zo strany všeobecných súdov ako neprijateľná a súd nevidí dôvod na odklon od uvedených rozhodnutí, napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7CoCsp 46/2021 z 13.12.2021, cit.: „30. Čo sa týka dohody o zrážkach zo mzdy, táto bola uzatvorená priamo v zmluve o úvere a má charakter štandardnej zmluvnej podmienky používanej žalovaným pri uzatváraní zmlúv o úveroch so spotrebiteľmi. Občiansky zákonník v ust. § 53 ods. 2 za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia nepovažuje také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. V prípade nepreukázania opaku zo strany dodávateľa, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané (§ 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka). Dohoda o zrážkach zo mzdy bola uzatvorená na predtlačenom formulári v čase uzatvorenia zmluvy o úvere a žalovaný ničím nepreukázal

individuálny charakter tohto dojednania. 31. Ustanovenie § 551 Občianskeho zákonníka umožňuje zabezpečiť uspokojenie pohľadávky písomnou dohodou medzi veriteľom a dlžníkom o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov. Aj pre túto dohodu platia všeobecné ustanovenia o právnych úkonoch (§ 34 a nasl. Občianskeho zákonníka). 32. Právny úkon je v ustanovení § 34 Občianskeho zákonníka definovaný ako prejav vôle smerujúci najmä k vzniku, zmene alebo zániku tých práv alebo povinností, ktoré právne predpisy s takýmto prejavom spájajú. 33. Základným predpokladom vzniku právneho úkonu je existencia vôle. Bez vôle preto niet ani právneho úkonu. 34. Dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov uzatvorená so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informáciu o tom, čo uzatvorenie konkrétneho právneho úkonu znamená. Z uzatvorenej dohody žiadne podstatné informácie o inštitúte dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov nevyplývajú. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov pritom nie je založený na objektívnom vyhodnotení výšky dlhu, ale na subjektívnej predstave veriteľa o výške pohľadávky a jej príslušenstva. Výška pohľadávky síce môže mať oporu v zmluve, ale pri zmluve so zmluvnými podmienkami, ktoré neboli predmetom posúdenia zo strany súdu alebo inej objektívnej inštitúcie je relevantné ex offio súdne preskúmanie práve z dôvodu nebezpečenstva, že spotrebiteľ zmluvné podmienky nedokáže vyhodnotiť. Dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov umožňuje obísť dôležitý prvok v ochrane spotrebiteľa a to ex offio súdnu kontrolu zmluvných podmienok so zameraním na to, či tieto nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. 35. Žalovaný sa svojej zodpovednosti za uzatvorenie neprijateľnej zmluvnej podmienky nemohol zbaviť ani poukazom na princíp „ignorantia iuris non excusat“ (neznalosť zákona neospravedlňuje) uplatnením jeho dôsledkov v neprospech žalobcu. Kým rešpektovanie tohto princípu v spotrebiteľských právnych vzťahoch zo strany dodávateľa treba vyžadovať v najvyššej možnej miere, jeho uplatnenie v neprospech spotrebiteľa bude prichádzať do úvahy len výnimočne, ak to budú odôvodňovať konkrétne okolnosti prípadu. Aj v prípade tohto princípu totiž platí, že v konkrétnych súvislostiach ustupuje na strane spotrebiteľa dôležitejšiemu princípu, ktorým je princíp ochrany spotrebiteľa. Vychádzajúc z povahy spotrebiteľských právnych vzťahov, reality praktického života a teda aj zdravému rozumu, odporuje požiadavka na podrobné znalosti právnych predpisov zo strany spotrebiteľa. Preto neinformovanosť spotrebiteľa resp. jeho nedostatočná informovanosť v tejto oblasti mu nemôže byť na ujmu. Žalovaný ničím právne významným nepreukázal, aby žalobcovi poskytol jasné a zrozumiteľné informácie o tom, čo znamená uzatvorenie dohody o zrážkach zo mzdy. 36. Na tomto závere nič nemení ani to, že v čase uzatvárania zmluvy o úvere dňa 04.12.2007 ustanovenie § 5a ods. 1 písm. a/ zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa ešte nebolo súčasťou právneho poriadku. Existovali totiž aj ďalšie ustanovenia ukladajúce určité povinnosti dodávateľom v spotrebiteľských vzťahoch. 37. Podľa ustanovenia § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávnych vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. 38. Na kategóriu dobrých mravov treba osobitný dôraz klásť pri spotrebiteľských zmluvách. Pojem dobré mravy Občiansky zákonník nedefinuje. Je tomu tak preto, lebo dobré mravy podliehajú spoločenskému vývoju, ale tiež preto, že vo všetkých jednotlivostiach by bolo ťažké ich vystihnúť. Vo všeobecnosti však možno hovoriť o pravidlách morálneho charakteru všeobecne platných v demokratickej spoločnosti, v ktorej sa uplatňuje a presadzuje vzájomná slušnosť, ohľaduplnosť a vzájomné rešpektovanie. Je to v podstate súhrn určitých etických a kultúrnych pravidiel v spoločnosti všeobecne uznávaných. Činnosť namierenú proti uvedeným pravidlám možno označiť za činnosť proti dobrým mravom. 39. Zákaz konať v rozpore s dobrými mravmi bol obsiahnutý i v zákone č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy. Konaním v rozpore s dobrými mravmi sa v zmysle ust. § 4 ods. 5 tohto právneho predpisu rozumelo najmä konanie, ktoré je v rozpore so zžitými tradíciami a ktoré vykazuje zjavné znaky diskriminácie alebo vybočenia z pravidiel morálky uznávanej pri predaji výrobku a poskytovaní služby alebo môže privodiť ujmu spotrebiteľovi pri nedodržaní dobromyseľnosti, čestnosti, zvyklosti a praxe, využíva najmä omyl, lešť, vyhrážku, výraznú nerovnosť zmluvných strán a porušovanie zmluvnej slobody. 40. Neposkytnutie základných informácií o inštitúte dohody o zrážkach zo mzdy a jeho dôsledkoch nemožno hodnotiť inak ako porušenie zákazu konať v rozpore s dobrými mravmi, čo aj pred účinnosťou ust. § 5a ods. 1 písm. a) zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa spôsobovalo neplatnosť takéhoto platného úkonu podľa ust. § 39 Občianskeho zákonníka. Žalovaný v čase uzatvárania Zmluvy o úvere ako poskytovateľ úveru mal povinnosť poskytnúť žalobcovi jasné a zrozumiteľné informácie o dôsledkoch uzatvorenia Dohody o zrážkach zo mzdy, najmä za situácie, ak na základe takéhoto zabezpečovacieho inštitútu sa mohli vykonávať zrážky zo mzdy žalobcu bez toho, aby boli nároky uplatňované zo zmluvy o úvere preskúmané súdom.“

81. Zmluvná podmienka uvedená vo výroku V. týkajúca sa rozhodcovskej doložky.

82. Uvedená zmluvná podmienka predstavuje podľa názoru súdu neprijateľnú podmienku v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pretože spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a nebola individuálne dojednaná. Za individuálne dohodnutú zmluvu sa nepovažuje zmluva, ktorá bola vopred dodávateľom naformulovaná a spotrebiteľ jej obsah nemal možnosť ovplyvniť. Žalobkyňa si túto doložku nevymienila a vzhľadom na charakter zmluvy nemožno dospieť ani k záveru, žeby mala možnosť do obsahu zmluvy akýmkoľvek spôsobom zasahovať, teda že mohla ovplyvniť výber rozhodcovského súdu, miesto rozhodcovského konania, spôsob konania (s pojednávaním, bez pojednávania) a podobne. Uvedená rozhodcovská doložka bola uzavretá v typizovanej formulárovej podobe, žalovaný ju predkladal žalobkyni v predtlačí. Kvalifikačným kritériom pre záver, že nejde o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka je totiž stav, ak zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah, čo je aj tento daný prípad a teda žalobca ju mohol prijať buď ako celok, alebo ako celkom odmietnuť. Žalovaný v konaní nepreukázal, že ako dodávateľ síce rozhodcovskú zmluvu pripravil, ale spotrebiteľ mal reálnu možnosť ju neprijať, odmietnuť ju a to bez toho, aby to malo za následok zhoršenie jeho postavenia v zmysle zániku zmluvy, respektíve jej neuzavretia. Na preukázanie individuálneho dojednania ho ťažilo dôkazné bremeno v zmysle § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Nie je vôbec preukázané, že v prípade, ak by dlžník nesúhlasil s vopred pripravenou rozhodcovskou doložkou, či by došlo k uzavretiu zmluvy úverovej, teda či by spotrebiteľ, napriek možnosti zvlášť podpísať rozhodcovskú doložku dosiahol uzavretie úverovej zmluvy aj v prípade nepodpísania rozhodcovskej doložky.

83. Zároveň rozhodcovská doložka spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach strán tým, že nútila žalobcov podrobiť sa rozhodcovskému konaniu, ak žalovaný podá návrh na rozhodcovskom súde skôr, ako začne konanie na všeobecnom súde. Žalobkyňa týmto stratila právo brániť sa voči nárokom veriteľa na všeobecnom súde v mieste svojho bydliska. Zároveň sa jedná o neprijateľnú podmienku aj vtedy, ak spotrebiteľ má podľa nej možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a štátnym všeobecným súdom, ale ak by sa podľa takejto doložky začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa (veriteľa), spotrebiteľ by bol nútený podrobiť sa rozhodcovskému konaniu. Sám veriteľ zostavil znenie rozhodcovskej doložky v jej vopred pripravenej formulárovej podobe. Dlžník, ktorému je predložená typová spotrebiteľská doložka v predtlačí, nemá vzhľadom na takúto podobu doložky v zásade reálnu možnosť ovplyvniť jej obsah. Žalobcovia sa v posudzovanej veci reálne vzdali svojho práva na účinnú ochranu v konaní pred všeobecným súdom a to v pozícii a situácii, v ktorej vystupovali ako spotrebiteľia, teda ako slabšia zmluvná strana a pri nemožnosti reálne vplyvať na obsah zmluvy, čo je neprijateľné. Na základe uvedeného súd dospel k názoru, že dojednanie rozhodcovskej doložky je neprimeranou podmienkou, spotrebiteľ ňou nie je viazaný a táto je v rozpore príslušnými ustanoveniami najmä § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, ako aj v rozpore s ustanoveniami smernice 93/13/EHS, podľa ktorej spotrebiteľ nie je viazaný podmienkou, ktorá je nekalá.

84. V súvislosti s uvedeným poukazuje súd aj na nález Ústavného súdu SR, zo dňa 11.6.2019, sp. zn. III. ÚS 438/2018, z ktorého vyplýva, že pre platnosť rozhodcovskej zmluvnej doložky v spotrebiteľských veciach sa vyžaduje, aby ma spotrebiteľ možnosť vyjadriť s ňou pri uzatváraní zmluvy nesúhlas tak, aby v prípade vyznačenia nesúhlasu vzájomné spory v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou bol príslušný prejednať a rozhodnúť všeobecný súd.

85. Zmluvná podmienka uvedená vo výroku VI. týkajúca sa započítavania.

86. Predmetné zmluvné ustanovenie považuje súd za neprijateľné podľa § 53 ods. 1 OZ, nakoľko zakladá nevyvážený vzťah medzi žalobkyňou ako spotrebiteľom a žalovaným ako dodávateľom, pretože nerešpektuje nepochybný a oprávnený ekonomický záujem spotrebiteľa na tom, aby najskôr splatil istinu úveru, ktorá je základom pre úročenie pohľadávky, ale pripúšťa v tak závažnej otázke, akou je rozhodnutie o účele platby spotrebiteľa ľubovôľu dodávateľa, teda jeho svojvoľné rozhodnutie o výške nielen príslušenstva, ale v konečnom dôsledku aj o výške samotnej istiny pohľadávky. Je nesporné, že dané zmluvné ustanovenie poskytuje žalovanému ako dodávateľovi úveru možnosť postupovať v tomto smere nepredvídateľne a započítavanie pohľadávky sa tak stáva pre spotrebiteľov netransparentné. Uvedená zmluvná podmienka spôsobuje, v rozpore s požiadavkou dobrej viery, zjavnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán, v neprospech spotrebiteľa a je teda v rozpore s generálnou klauzulou (§ 53 ods. 1 OZ). V tomto prípade tak ide o jasné popieranie vôle

spotrebiteľa, ktorú upravuje aj § 566 ods. 2 OZ, od ktorého sa táto zmluvná podmienka odchyľuje a zhoršuje postavenie spotrebiteľa.

87. Súd v súvislosti s námietkou žalovaného o potreba aplikácie obchodného zákonníka poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR viacerými zo dňa 28.05.2014, sp. zn. 8MCdo/13/2014, kde bolo konštatované, že ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva, vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred jeho účinnosťou. Z uvedeného dôvodu, banka pri započítaní čiastkových úhrad žalobkyne titulom splátok úveru mala po postupovať podľa § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka, čo nesporne vyplýva z ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

88. Čo sa týka zmluvnej podmienky upravujúcej započítavanie platieb prijatých od spotrebiteľa bez zohľadnenie vôle spotrebiteľa, čo danými platbami chcel uhrádzať, opätovne o totožnej zmluvnej podmienke vo vzťahu k totožnému dodávateľovi už súdu rozhodli o neprijateľnosti predmetnej zmluvnej podmienky, a to napríklad rozsudkom Okresného súdu Prešov č.k. 8Csp/1/2023-91 zo dňa 27.04.2023, rozsudkom Okresného súdu Prešov sp. zn. 19Csp/19/2022 zo dňa 18.09.2023, rozsudkom Okresného súdu Prešov č.k. 9Csp/102/2020-158 z 23.6.2022, rozsudkom Okresného súdu Prešov, sp. zn. 9Csp/17/2021 zo dňa 15.4.2021 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Prešov, sp. zn. 19CoCsp/24/2021 zo dňa 16.12.2021, Okresný súd Prešov rozsudkom sp. zn. 7Csp/3/2020 zo dňa 09.09.2020 a ďalšie. Predmetná zmluvná podmienka umožňujúca ľubovôľu dodávateľa započítať platby podľa svojho uváženia aj iný účel ako boli určené, čo jednoznačne spôsobuje nerovnováhu v spotrebiteľskom vzťahu v neprospech spotrebiteľa, zvlášť opätovne za tých okolností, že sa nejedná o zmluvnú podmienku, ktorá by bola výsledkom osobitného individuálneho dojednania vychádzajúceho z nejakej odôvodnenej potreby dodávateľa a akceptácie takejto úpravy zvyhodňujúcej dodávateľa zo strany spotrebiteľa.“ (rozsudok Okresného súdu Prešov č.k. 17Csp/35/2024-343 z 18.10.2024)

89. Zmluvná podmienka uvedená vo výroku VII. týkajúca sa započítavania.

90. Dojednanie, ktorým sa dlžník - spotrebiteľ zaviazal platiť dohodnuté úroky až do úplného zaplatenia istiny po vyhlásení predčasnej doby splatnosti úveru, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Takéto dojednanie je teda porušením § 53 ods. 1 OZ. V prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí (porov. tiež uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/172/2020 z 29.4.2021).

91. Súd zároveň poukazuje aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/42/2020 zo dňa 16.6.2020 (zverejnené Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR č. 1/2021 pod č. 5/2021), v ktorom bolo obdobne judikované, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí. So zreteľom na to možno prijať záver, že podmienka, ktorá v podstate zaväzuje žalobkyňu platiť dohodnuté úroky až do úplného zaplatenia istiny po vyhlásení predčasnej doby splatnosti úveru, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech žalobkyne spotrebiteľa, keďže ju zaväzovala na platenie úrokov do úplného zaplatenia istiny, pričom v zmysle ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu má žalovaný ako veriteľ nárok na zmluvný úrok iba za obdobie vopred dohodnuté v zmluve o úvere, ktorým je doba dohodnutá v prípade riadneho splácania úveru, t. j. do času pôvodne dohodnutej konečnej splatnosti úveru.

92. Na zdôraznenie správnosti záveru súd poukazuje na odôvodnenie rozsudku Okresného súdu Prešov sp. zn. 8Csp 1/2023 z 27.4.2023, z ktorého vyplýva, že cit.: „ 19. Ďalšou žalobcom namietanou zmluvnou podmienkou bola zmluvná podmienka uvedená v Obchodných podmienkach pre úver - dostupná pôžička v článku 6 - Predčasné splatenie úveru, následky nesplácania a ukončenie ZOÚ, bod 6.4. Zmluvná podmienka totožného znenia bola za neprijateľnú vyhlásená napr. rozsudkom Okresného súdu Prešov sp. zn. 29Csp/6/2018 zo dňa 21.01.2019, z ktorého si súd osvojil závery a z ktorého zároveň cituje: „Zmluvná podmienka uvedená v bode 6.4 obchodných podmienok pre úver dostupná pôžička už bola právoplatným rozhodnutím súdu, konkrétne rozsudkom KS v Prešove zo dňa 28.11.2017 pod sp. zn. 2Co/2/2017 vyhlásená za neprijateľnú podmienku. 56. Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej

strany hrubú nerovnováhu. Znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky napĺňa nielen podmienka, ktorá je neprimeraná, ale aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore s „ratio legis“ zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná. 57. Úroky za poskytnutie úveru sa na rozdiel od odplaty za akúkoľvek inú odplacnú službu, či kúpu tovaru odlišujú tým, že plynutím času narastajú. Dohoda o platení úrokov za úver aj po splatnosti spôsobuje, že takéto úroky v skutočnosti navyšujú cenu za užívanie finančných prostriedkov za obdobie do dohodnutej alebo dochádza k obchádzaniu inštitútu iného plnenia na účely aplikácie ust. § 3a ods. 2 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. Z uvedených dôvodov dohoda, podľa ktorej má spotrebiteľ popri úrokoch z omeškania, príp. ďalších sankciách platiť po splatnosti pohľadávky aj úroky za poskytnutie úveru do splatenia úveru, spôsobujú značnú nerovnováhu ku škode spotrebiteľa, predstavujú značné zhoršenie postavenia spotrebiteľa oproti zákonnému pravidlu, ktoré chráni spotrebiteľa v úverových vzťahoch pred nadmerným navýšením dlhu oproti výške úveru. Je nepravdepodobné, že by spotrebiteľ takúto dohodu individuálne vyjednal s dodávateľom, ktorý zaobchádza so spotrebiteľom čestne a rovnocenne. Podľa názoru súdu niet kogentnej úpravy o úrokoch popri úrokoch z omeškania. Zákon reguluje úroky za úver bez časovej úpravy, a preto dohoda o takýchto úrokoch je odklonom od dispozitívnej úpravy a je nielen v neprospech spotrebiteľa, ale vyvoláva hrubú nerovnováhu v neprospech slabšej zmluvnej strany. Navyiac tak sa takáto dohoda dostáva aj do rozporu s ust. § 3a Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., a preto je neplatným právnym úkonom pre rozpor s ust. § 39, § 52 ods. 2 v spojení s ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a súčasne neprijateľnou zmluvnou podmienkou (rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/190/2014, sp. zn. 19Co/4/2017, sp. zn. 22Co/2/2017).“ Dané ustanovenie je navyše neurčité, lebo odkazuje na ďalší dokument „Oznámenie“, klient sa z neho teda ani nedozvie aký úrok a sankčný úrok vlastne bude musieť platiť a ani článok 3 bod 3.1 Obchodných podmienok, ktorý je nazvaný „Úroky a poplatky“ neupravuje konkrétne sadzby, ale opäť len určuje, že klient má povinnosť platiť za poskytnutý úver banke úroky v zmysle aktuálneho Oznámenia o úrokových sadzbách. Predmetné ustanovenie navyše odporuje pravidlu, že po vyhlásení predčasnej splatnosti spotrebiteľského úveru veriteľovi náleží úrok z istiny len vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí (viď publikované rozhodnutie R 5/2021 o kumulácii zmluvných úrokov a úrokov z omeškania), preto o neprijateľnosti daného dojednania, súd nepochybuje.“

93. Zmluvná podmienka uvedená vo výroku VIII. týkajúca sa povinnosti oznamovať zmeny údajov.

94. Táto zmluvná podmienka je podľa názoru súdu nejasná a neurčitá, nakoľko je široký záber do osobnej a ekonomickej oblasti spotrebiteľa jasne nedefinuje situácie, na ktoré sa povinnosť spotrebiteľa vzťahuje. Súd totiž zastáva názor, že naznačená zmluvná podmienka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, nakoľko zaťažuje spotrebiteľa povinnosťou, ktorá by aj v prípade, ak by skúmanie bonity bolo namieste, bola bezvýznamná, keďže skúmanie bonity sa vzťahuje na situácie pred poskytnutím úveru alebo pred jeho navýšením. Navyiac je potrebné upriamiť pozornosť na to, že porušenie tejto povinnosti je zo strany žalovaného sankcionované zmluvnou pokutou. Túto zmluvnú podmienku je potrebné považovať za neprijateľnú s odkazom na generálnu klauzulu podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka.

95. V súvislosti s uvedeným nevidí súd ani dôvod na odklon od rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6CoCsp 16/2024, v ktorom vyjadril názor, cit.: „35. Neprijateľnosť zmluvnej podmienky v zmluve o úvere uvedenej v obchodných podmienkach pre úver – pôžička na bývanie, účinných od 01.08.2011, v článku 8 – Jednotlivé záväzky a vyhlásenia, bod 8.1., v znení: „Dlžník sa týmto zaväzuje, že: [iii] bez zbytočného odkladu oznámi Banke akékoľvek zmeny, ktoré boli rozhodné pre poskytnutie úveru vrátane informácií, ktoré môžu mať negatívny vplyv na schopnosti Dlžníka a/alebo Spoludlžníka splácať Pohľadávku banky.“ je aj podľa odvolacieho súdu daná značnou nevyváženosťou uloženej povinnosti v neprospech spotrebiteľa, keď z nej nie je dostatočne zrejmé, aké skutočnosti boli pre poskytnutie úveru rozhodné a aké zmeny v týchto skutočnostiach má byť dlžník povinný veriteľovi oznámiť. V zmysle rozhodnutia Súdneho dvora EÚ sp. zn. C-226/12 existencia značnej nerovnováhy môže vyplývať už zo samotnej skutočnosti dostatočne závažného narušenia právneho postavenia, v ktorom sa tento spotrebiteľ ako zmluvná strana nachádza na základe platných vnútroštátnych predpisov formou prenesenia dodatočnej povinnosti, ktorú vnútroštátne predpisy nestanovujú, na spotrebiteľa. Dodávateľ túto povinnosť spotrebiteľa subsumoval (nad rámec zákonnej úpravy) pod podstatné porušenie zmluvných povinností (bod 9.2. obchodných podmienok pre úver – pôžička na bývanie) s následkami uvedenými v označenom bode, medzi ktoré zaradil okrem iného požadovať predčasné splatenie celej istiny úveru vrátane príslušenstva, vypovedať zmluvu o úvere s okamžitou účinnosťou, úročiť splatnú časť pohľadávky banky, s ktorou je dlžník v omeškani aj úrokom z omeškania,

zvýšiť výšku úrokovej sadzby o sadzbu úroku z omeškania vo výške stanovenej v oznámení alebo uplatniť zmluvnú pokutu v zmysle Sadzobníka poplatkov. Vzhľadom na uvedené je nepochybné, že aj toto zmluvné ustanovenie je v zmysle generálnej klauzuly ust. § 53 ods. 1 OZ neprijateľnou zmluvnou podmienkou.“

96. O neprijateľnosti obdobnej zmluvnej podmienky vo vzťahu k inej banke, už rozhodol Okresný súd Prešov rozsudkom, sp. zn. 11C/115/2016, zo dňa 29.06.2016, z ktorého cit.: „Nemá teda žiadne právne a ani faktické opodstatnenie preskúmať bonitu spotrebiteľa po uzavretí úverovej zmluvy a ponechať aktivitu na spotrebiteľa a ešte s neurčitými podmienkami, keď nie je konkretizované, čo spotrebiteľ by mal hlásiť. Problém je teda v tom, že napadnuté zmluvné podmienky upravujú povinnosť pre spotrebiteľa nie dostatočne určito, čo by znamenalo, že bolo by len na posúdení banky, čo podľa jej názoru mal jej spotrebiteľ nahlásiť. Argumentácia, že záujmom banky pri dodržaní týchto zmluvných podmienok je pomôcť klientovi a v prípade jeho finančných problémov dohodnúť si iný splátkový kalendár, je pochybná. Z obsahu týchto zmluvných ustanovení jasne vyplýva, že ich účelom nie je pomoc klientovi, ale práve opačne zdôrazňuje jeho záväzok na náhradu škody v prípade ich porušenia. Tieto ustanovenia teda slúžia výlučne záujmom banky. Právny zástupca žalovaného prakticky vyznáva daných zmluvných podmienok vysvetlil aj tým, že ak by klient oznámil súdne a exekučné konanie, mohla by banka svoju pohľadávku prihlásiť do dražby. V tomto prípade však súd nevidí dôvod pre oznámenie súdnych, či iných konaní, pretože tie nemajú súvislosť s tým, či banka prihlási svoju pohľadávku do dražby a ak len to malo byť účelom zmluvných podmienok, žalovaný ich mal naformulovať inak. Súd sa preto stotožnil s názorom žalobcu o tom, že tieto zmluvné podmienky predstavujú hrubý nepomer v právach a povinnostiach účastníkov v neprospech žalobcu ako spotrebiteľa a preto žalobe vyhovel aj v tejto časti.“

97. Zmluvná podmienka uvedená vo výroku IX. týkajúca sa poplatkov.

98. V súvislosti s otázkou možného súdneho prieskumu napadnutých zmluvných podmienok súd poukazuje body 59-63 odôvodnenia rozsudku Súdneho dvora C-714/22, v zmysle ktorého cit:

„ 59. V tejto súvislosti treba pripomenúť, že článok 4 ods. 2 smernice 93/13 stanovuje výnimku z mechanizmu vecného preskúmania nekalých podmienok, ako je upravený v rámci systému ochrany spotrebiteľov zavedeného touto smernicou, a že toto ustanovenie sa preto má vykladať reštriktívne (rozsudok z 20. septembra 2017, Andriuc a i., C-186/16, EU:C:2017:703, bod 34, ako aj citovaná judikatúra).

60

60. Pokiaľ ide o kategóriu zmluvných podmienok vzťahujúcich sa na pojem „hlavný predmet zmluvy“ v zmysle uvedeného ustanovenia, Súdny dvor rozhodol, že tieto podmienky sa musia chápať ako podmienky, ktoré upravujú základné plnenia tejto zmluvy a ktoré ju ako také charakterizujú. Naopak, na podmienky, ktoré majú doplnkovú povahu vo vzťahu k podmienkam vymedzujúcim samotnú podstatu zmluvného vzťahu, by sa tento pojem nemal vzťahovať (rozsudok z 20. septembra 2017, Andriuc a i., C-186/16, EU:C:2017:703, body 35 a 36, ako aj citovaná judikatúra).

1.

61.61

61. Základné plnenia vyplývajúce zo zmluvy o úvere spočívajú v tom, že veriteľ sa predovšetkým zaväzuje poskytnúť dlžníkovi určitú sumu peňazí, pričom dlžník sa zase zaväzuje predovšetkým splatiť túto sumu, v zásade aj s úrokmi, podľa stanoveného splátkového kalendára [pozri v tomto zmysle rozsudok zo 16. marca 2023, Caixabank (Provizia za poskytnutie úveru), C-565/21, EU:C:2023:212, bod 18 a citovanú judikatúru].

2.

62.62

62. Vzhľadom na povinnosť vykladať článok 4 ods. 2 smernice 93/13 reštriktívne, Súdny dvor rozhodol, že povinnosť odmeniť služby spojené s preskúmaním, poskytnutím a spracovaním úveru alebo iné podobné služby, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou činnosti veriteľa v súvislosti s poskytnutím úveru, nemožno považovať za povinnosť patriacu medzi základné plnenia vyplývajúce zo zmluvy o úvere a uvedené v predchádzajúcom bode tohto rozsudku [rozsudok zo 16. marca 2023, Caixabank (Provizia za poskytnutie úveru), C-565/21, EU:C:2023:212, bod, body 22 a 23].

3.

63

63. Treba tiež pripomenúť, že zmluvné podmienky, na ktoré sa toto ustanovenie vzťahuje, sú vyňaté z posúdenia ich nekalej povahy len v prípade, že sa príslušný vnútroštátny súd na základe preskúmania

v každom jednotlivom prípade domnieva, že boli predajcom alebo dodávateľom formulované jasne a zrozumiteľne (rozsudok z 5. júna 2019, GT, C-38/17, EU:C:2019:461, bod 31 a citovaná judikatúra).“

99. Z vyššie citovanej judikatúry Súdneho dvora Európskej únie je nepochybné, že tak poplatok za upomienku, ako aj poplatok za poskytnutie úveru podliehajú súdnemu prieskumu neprijateľnosti.

100. Po rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo 294/2019 zo dňa 22.02.2022 uverejneného v Zbierke stanovísk a rozhodnutí judikatúra Súdneho dvora Európskej únie pri výklade smernice 93/13/EHS umožnila preskúmať zmluvné podmienky (vrátane napadnutých) aj z ďalších hľadísk.

101. Z rozsudku Súdneho dvora Európskej únie C – 565/21 z 16.03.2023 plynie cit.: „Vzhľadom na povinnosť vykladať článok 4 ods. 2 smernice 93/13 striktno nemožno povinnosť odplaty za takéto služby považovať za súčasť hlavných záväzkov vyplývajúcich zo zmluvy o úvere, tak ako ich identifikovala judikatúra pripomenutá v bode 18 tohto rozsudku, teda na jednej strane poskytnutie peňažnej sumy veriteľom a na druhej strane vrátenie tejto sumy, vo všeobecnosti aj s úrokmi, podľa stanoveného splátkového kalendára. Bolo by totiž v rozpore s touto povinnosťou striktného výkladu zahrnúť pod pojem „hlavný predmet zmluvy“ všetky služby, ktoré sú jednoducho spojené so samotným hlavným predmetom a ktoré preto majú vedľajšiu povahu v zmysle judikatúry spomenutej v bode 17 tohto rozsudku.

Súdny dvor zdôraznil, že požiadavka transparentnosti uvedená v článku 5 smernice 93/13 by nemala byť obmedzená len na zrozumiteľnosť z formálneho a gramatického hľadiska týchto zmluvných podmienok, ale naopak, vzhľadom na to, že systém ochrany zavedený touto smernicou vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, najmä pokiaľ ide o úroveň informovanosti, táto požiadavka jasného a zrozumiteľného vypracovania zmluvných podmienok, a teda transparentnosti, stanovená uvedenou smernicou, sa musí chápať široko. Uvedenú požiadavku je teda potrebné chápať tak, že neukladá len povinnosť, aby bola dotknutá zmluvná podmienka pre spotrebiteľa formulovaná z gramatického hľadiska zrozumiteľne, ale aj to, aby zmluva transparentným spôsobom vyjadrovala konkrétne fungovanie mechanizmu, na ktorý sa odvoláva dotknutá podmienka, ako aj prípadne vzťah medzi týmto mechanizmom a mechanizmom stanoveným ostatnými podmienkami, aby bol spotrebiteľ schopný na základe presných a zrozumiteľných kritérií posúdiť ekonomické dôsledky, ktoré z toho pre neho vyplývajú.

Je pravda, že z tejto judikatúry nevyplýva, že veriteľ je povinný v dotknutej zmluve podrobne špecifikovať povahu všetkých služieb, ktoré poskytuje ako protihodnotu poplatkov stanovených v jednej alebo viacerých zmluvných podmienkach. Vzhľadom na ochranu, ktorú má smernica 93/13 poskytovať spotrebiteľovi z dôvodu, že sa nachádza v znevýhodnenom postavení voči predajcovi alebo dodávateľovi, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti, je však dôležité, aby povaha skutočne poskytnutých služieb mohla byť rozumne pochopená alebo vyvedená zo zmluvy posudzovanej ako celok. Okrem toho spotrebiteľ musí byť schopný overiť, že sa rôzne poplatky alebo služby, za ktoré sa poplatky platia, neprekrývajú.

V bode 69 rozsudku zo 16. júla 2020, Caixabank a Banco Bilbao Vizcaya Argentaria (C-224/19 a C-259/19, EU:C:2020:578), Súdny dvor rozhodol, že požiadavka transparentnosti vyplývajúca tak z článku 4 ods. 2 smernice 93/13, ako aj z jej článku 5, bráni vnútroštátnej judikatúre, podľa ktorej sa zmluvná podmienka sama osebe považuje za transparentnú bez toho, aby príslušný súd musel vykonať preskúmanie, aké je opísané v bodoch 31 až 33 tohto rozsudku.

Pokiaľ ide o posúdenie jasnosti a zrozumiteľnosti takejto podmienky, z judikatúry pripomenutej v bodoch 31 až 33 tohto rozsudku vyplýva, že príslušný súd je povinný, vzhľadom na všetky relevantné skutkové okolnosti, overiť, či bol dlžník schopný posúdiť ekonomické dôsledky, ktoré mu z toho vyplývajú, pochopiť povahu služieb, ktoré poskytuje ako protihodnotu poplatkov stanovených v uvedenej podmienke, a overiť, že sa rôzne poplatky stanovené v zmluve alebo služby, za ktoré sa poplatky platia, neprekrývajú.

V tejto súvislosti, pokiaľ ide o skutočnosti uvedené v druhej otázke, treba po prvé konštatovať, že rozšírená znalosť podmienky stanovujúcej províziu za poskytnutie úveru medzi spotrebiteľmi je nezávislá od spôsobu, akým je takáto podmienka formulovaná v rámci konkrétnej zmluvy, o ktorú ide v spore vo veci samej. Všeobecná známosť takejto podmienky preto nie je faktorom, ktorý by sa mohol brať do úvahy v rámci posúdenia jej jasnej a zrozumiteľnej povahy.

Pokiaľ ide o preskúmanie existencie prípadnej značnej nerovnováhy, toto preskúmanie sa nemôže obmedzovať na kvantitatívne ekonomické posúdenie spočívajúce v porovnaní jednak celkovej hodnoty transakcie, ktorá je predmetom zmluvy, a jednak nákladov, ktoré na základe tejto podmienky znáša

spotrebiteľ. Značná nerovnováha totiž môže vyplývať už zo samotnej skutočnosti dostatočne závažného narušenia právneho postavenia, v ktorom sa spotrebiteľ ako strana predmetnej zmluvy nachádza na základe platných vnútroštátnych predpisov, či už formou zúženia obsahu práv, ktoré mu podľa týchto predpisov vyplývajú zo zmluvy, prekážky v ich výkone, alebo tiež formou prenesenia dodatočnej povinnosti, ktorú vnútroštátne predpisy nestanovujú, na spotrebiteľa.“

102. Nadväzujúc na ďalšiu judikatúru Súdneho dvora Európskej únie (C – 229/19, C – 776/19, C – 212/20, C – 405/21, C – 321/23) plynú tieto závery:

- je nepodstatné, že sa zmluvná podmienka týka nízkej sumy. Značná nerovnováha totiž môže vyplývať už zo samotnej skutočnosti dostatočne závažného narušenia právneho postavenia, v ktorom sa spotrebiteľ ako strana predmetnej zmluvy nachádza na základe platných vnútroštátnych predpisov, či už formou zúženia obsahu práv, ktoré mu podľa týchto predpisov vyplývajú zo zmluvy, prekážky v ich výkone, alebo tiež formou prenesenia dodatočnej povinnosti, ktorú vnútroštátne predpisy nestanovujú,
- s cieľom určiť, či podmienka spôsobuje „značnú nerovnováhu“ v právach a povinnostiach strán vyplývajúcich zo zmluvy na škodu spotrebiteľa, treba predovšetkým zohľadniť právne predpisy uplatňované vo vnútroštátnom práve v prípade absencie dohody medzi zmluvnými stranami v tomto zmysle,
- dodržanie zásady efektivity a dosiahnutie cieľa sledovaného smernicou 93/13 nemožno zabezpečiť, ak by dôkazné bremeno v súvislosti s preukázaním jasnej a zrozumiteľnej povahy zmluvnej podmienky v zmysle článku 4 ods. 2 tejto smernice niesol spotrebiteľ,
- aj keď zmluva nemusí obsahovať vyčerpávajúci výpočet služieb poskytovaných za jednotlivé poplatky vybrané veriteľom, vždy musí obsahovať ako celok také skutočnosti, z ktorých bude zrejmé za čo sa poplatok účtuje a že služby poskytované za tento poplatok sa neúčtujú duplicitne napr. formou iného poplatku,
- všeobecná známosť podmienky nie je faktorom, ktorý by sa mohol brať do úvahy v rámci posúdenia jej jasnej a zrozumiteľnej povahy,
- požiadavka transparentnosti uvedená v článku 5 smernice 93/13 by nemala byť obmedzená len na zrozumiteľnosť z formálneho a gramatického hľadiska týchto zmluvných podmienok,
- vzhľadom na povinnosť vykladať článok 4 ods. 2 smernice 93/13 striktné, nemožno povinnosť odplaty za takúto službu považovať za súčasť hlavných záväzkov vyplývajúcich zo zmluvy o úvere (porov. rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 9Csp 74/2022 z 6.5.2024)

103. V neposlednom rade poukazuje súd na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-280/24 zo dňa 05.06.2025, v zmysle ktorého cit.: „ 1. Článok 4 ods. 2 a článok 5 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa majú vykladať v tom zmysle, že: bránia vnútroštátnej judikatúre, podľa ktorej zmluvná podmienka týkajúca sa poplatku za poskytnutie úveru, uvedená v zmluve o úvere uzavretej so spotrebiteľom, spĺňa požiadavku transparentnosti stanovenú v týchto ustanoveniach len z toho dôvodu, že jednak z názvu tohto poplatku vyplýva, že je úhradou za úkony vykonané veriteľom, ktoré sú potrebné na uzavretie tejto zmluvy a sú internou záležitosťou veriteľa, a jednak, že výška uvedeného poplatku je v uvedenej zmluve presne určená. 2. Článok 3 ods. 1 a článok 4 ods. 1 smernice 93/13 sa majú vykladať v tom zmysle, že: zmluvná podmienka týkajúca sa „spracovateľského poplatku“, uvedená v zmluve o úvere uzavretej so spotrebiteľom, musí na to, aby splnila požiadavky stanovené v týchto ustanoveniach, zodpovedať skutočným službám alebo nákladom, ktoré spadajú primerane do rozsahu plnení, ktoré veriteľ poskytuje pri uzatváraní tejto zmluvy, a ktoré sú na uzavretie tejto zmluvy potrebné, pričom je vylúčené, aby sa jednotlivé poplatky alebo služby, za ktoré sa tieto poplatky platia, akokoľvek prekrývali; takúto zmluvnú podmienku nemožno považovať za nekalú len z toho dôvodu, že na spotrebiteľa prenáša náklady na ekonomickú činnosť finančnej inštitúcie, pokiaľ neukladá spotrebiteľovi povinnosť platiť poplatky neprimerané nákladom súvisiacim s dotknutými službami alebo výške úveru.“

104. Predmetná zmluvná podmienka týkajúca sa poplatku za poskytnutie úveru je podľa názoru súdu netransparentná, nakoľko zo Zmluvy o úvere nie je možné ustáliť, aké činnosti sú v tomto poplatku zahrnuté.

105. Pokiaľ ide o poplatky za upomienky, súd poukazuje aj na právny záver vyslovený v rozsudku Krajského súdu v Prešove 6 Co 126/2012, v zmysle ktorého v spotrebiteľských veciach poplatky za upomienky umožňujú získať na úkor spotrebiteľa majetkový prospech, ktorý prevyšuje skutočné výdavky žalobcu za upomienku. Zákon za príslušenstvo pohľadávky označuje náklady na uplatnenie

pohľadávky. Predpokladá teda presné výdavky. Ani pokiaľ ide o škodu, ktorú by veriteľovi bolo dôvodné priznať pre porušenie povinnosti zo zmluvy, nemožno veriteľovi priznať viac ako skutočnú ujmu, či ušlý zisk. Paušálna výška poplatku za upomienku bez transparentného výpočtu skutočných nákladov plne zapadá do definície neprijateľnej zmluvnej podmienky. Krajský súd v Prešove v rozhodnutí zo dňa 21.11.2017, sp. zn. 17Co/115/2017 uviedol: „poplatok za upomienku, výzvu nemôže mať sankčný charakter, v opačnom prípade by totiž mal povahu tzv. skrytej zmluvnej pokuty, čo je vo vzťahu k spotrebiteľovi nečestné, netransparentné. Podstatou týchto poplatkov je pridanie bližšie nešpecifikovaných a spotrebiteľovi nevysvetlených nákladov, ktoré nie sú preukázané. Je za hranicou rozumného úsudku, aby poplatok vo výške 15 Eur, 30 Eur sledoval výdavky spojené s vyhotovením a zaslaním upomienky. Poplatok za upomienku nemožno chápať ani ako poplatok za službu, plnenie, ktoré je poskytované spotrebiteľovi“. Sankčný charakter poplatkov za upomienky nepochybne vyplýva z ich rozdielnej sumy, keď prvá upomienka je vo výške 9,96 eur, ale ďalšie vo výške 24,90 eur.

106. Krajský súd v Bratislave vo svojom rozhodnutí zo dňa 22.05.2014, sp. zn. 9Co/350/2012 uviedol: „Odvolací súd zastáva názor, že neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa, ako slabšej zmluvnej strany, hrubú nerovnováhu. Znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky napĺňa nielen podmienka, ktorá je neprimeraná (napr. neprimeraná sankcia za porušenie záväzku spotrebiteľa), ale aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore s ratio legis" zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná (napr. úroky z omeškania nad limit podľa nar. vl. 87/1995 Z. z.) . Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je aj podmienka, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa (tzv. teória skutočného plnenia spomínaná najčastejšie v súvislosti s poplatkami v spotrebiteľských úverových vzťahoch). Preto zhodne so súdom prvého stupňa za neprijateľnú považuje odvolací súd aj zmluvnú podmienku v predmetnej právnej veci, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa (tzv. teória skutočného plnenia spomínaná najčastejšie v súvislosti s poplatkami v spotrebiteľských úverových vzťahoch)“.

107. K neprijateľnej zmluvnej podmienke – poplatok za upomienku - sa rovnako vyjadrili súdy a súd nevidí dôvod na odklon od vysloveného právneho záveru cit.: „38. Vo vzťahu k zmluvnej podmienke v zmluve o úvere, v Sadzobníku poplatkov – účinného od 16.05.2011, a to v časti Úvery pre obyvateľstvo, Pôžička na bývanie, v znení: „Zasielanie upomienok: 6.1. upomienka po omeškaní splátky 9,96 € 7. 2. upomienka po omeškaní splátky 24,90 €.“ odvolací súd súhlasí s názorom súdu prvej inštancie, že ich výška prevyšuje náklady na ich vyhotovenie a zaslanie a že svojou povahou ide o skryté sankcie predstavujúce zmluvnú pokutu, ktorá podľa odvolacieho súdu predstavuje neprijateľnú podmienku v zmysle § 53 ods. 4 písm. k) OZ. Takéto poplatky majú jednoznačne sankčný charakter, nie je za ne ani poskytované protiplnenie, čo treba považovať za neprijateľné (tzv. teória skutočného plnenia). V tomto smere je irelevantné, či žalovaný vystavil, alebo nevystavil žalovanej upomienky, a či za ne účtoval v zmluve o úvere uvedené poplatky; relevantné pre súdne rozhodnutie je to, že takéto podmienky vo formulárovej, žalovaným pripravenej zmluve zakotvené boli. Je neprijateľné, aby spotrebiteľ znášal akékoľvek výdavky dodávateľa, ktoré mu môžu vzniknúť s vymáhaním pohľadávky, ktoré si v zmluve vopred sám určil pevnou sumou, jedná o zmluvnú podmienku, ktorá nebola individuálne dojednaná a spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, pričom poplatok umožňuje získať na úkor spotrebiteľa majetkový prospech nad rámec skutočných a účelných výdavkov. Zmyslom upomienky je upozornenie a súčasne výzva pre dlžníka, aby si dodatočne splnil svoju povinnosť, s plnením ktorej je v omeškaní (por. rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 9C/137/2016 z 03.10.2016, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 15CoCsp/23/2020z 11.02.2021, rozsudok Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 22CoCsp/18/2021 z 29.06.2021, či rozsudok Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 18CoCsp/36/2020 z 28.09.2021).“ (porov. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6CoCsp 16/2024 z 19.9.2024).

108. Pokiaľ ide o zmluvnú pokutu za porušenie informačnej povinnosti súd uvádza, že za neprijateľné možno tiež považovať také konanie veriteľa, v zmysle ktorého zakomponuje dohodu o zmluvnej pokute do Obchodných podmienok, ktoré mali bližšie upravovať práva a povinnosti zmluvných strán uvedené v zmluve. O to viac to platí za situácie, keď je zmluvná pokuta upravená iba v Sadzobníku. Nemožno konštatovať, že v danom prípade bola dohoda o zmluvnej pokute individuálne dojednaná stranami zmluvy. Samotná spotrebiteľská zmluva dojednanie o zmluvnej pokute ani neobsahovala.

109. V tomto smere súd poukazuje na závery Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I.ÚS 3512/11 zo dňa 11. 11. 2013: „28. Ve spotřebitelském právu je dodavatel ve fakticky výhodnějším postavení, neboť má odbornou převahu nad spotřebiteli, kterým své služby poskytuje. A proto kromě omezení vyplývajících z výše uvedeného principu rovnosti prostředků lze od dodavatele také očekávat (případně

i vyžadovat), že se ve vztahu ke spotřebiteli bude chovat v obecné poloze poctivě. Nepostupuje-li tímto způsobem, zpronevěří se důvěře druhého účastníka smluvního vztahu v poctivost svého jednání, a takovému nepoctivému jednání nelze poskytnout právní ochranu [srov. § 265 obchodního zákoníku nebo § 6 nového občanského zákoníku]. 29. V praxi se zásada poctivosti projevuje mimo jiné tím, že text spotřebitelské smlouvy, obzvláště jedná-li se o smlouvu formulářovou, má být pro průměrného spotřebitele dostatečně čitelný, přehledný a logicky uspořádaný. Například smluvní ujednání musí mít dostatečnou velikost písma, nesmějí být ve výrazně menší velikosti než okolní text, nesmějí být umístěna v oddílech, které vzbuzují dojem nepodstatného charakteru. Uvedená zásada poctivosti dopadá i na aplikaci všeobecných obchodních podmínek. Jak bylo uvedeno v bodě 9, i ve spotřebitelských smlouvách je možno všeobecné obchodní podmínky uplatnit, nicméně taková aplikace má nejen uvedená formální omezení, nýbrž i omezení obsahová. 30. Je třeba zdůraznit, že obchodní podmínky ve spotřebitelských smlouvách na rozdíl třeba od obchodních smluv mají sloužit především k tomu, aby nebylo nezbytné do každé smlouvy přepisovat ujednání technického a vysvětlujícího charakteru. Naopak nesmějí sloužit k tomu, aby do nich v často nepřehledné, složitě formulované a malým písmem psané formě skryl dodavatel ujednání, která jsou pro spotřebitele nevýhodná a o kterých předpokládá, že pozornosti spotřebitele nejspíše uniknou (například rozhodčí doložka nebo ujednání o smluvní pokutě). Pokud tak i přesto dodavatel učiní, nepočíná si v právním vztahu poctivě a takovému jednání nelze přiznat právní ochranu. 31. V této souvislosti Ústavní soud upozorňuje na to, že nelze závěry Ústavního soudu interpretovat jako a priori vyloučení (příkladmo) jmenovaných podstatných ujednání ze spotřebitelských smluv obecně, nýbrž zejména jako omezení jejich uplatnění v tzv. všeobecných obchodních podmínkách. Ústavní soud nyní odhlíží od skutečnosti, že fakticky je smluvní svoboda spotřebitele při určování, které ujednání bude uvedeno ve smlouvě a které ve všeobecných podmínkách, pouze zdánlivá, neboť obě listiny ve formulářové podobě připravuje dodavatel a s ohledem na nepoměr ve vyjednávací síle dodavatele a spotřebitele je na první pohled patrné, že se spotřebitel jen stěží může domoci změny předem připravených smluvních ujednání.“

110. Táto zmluvná podmienka je neprijateľná aj v zmysle § 53 ods. 4 písm. k) OZ.

111. Majúc na zreteli uvedené súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

112. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

113. Podľa § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

114. Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

115. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd podľa § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP nezistiac dôvody pre aplikáciu § 257 CSP. Žalobkyňa bola úspešná v celom rozsahu, a preto jej súd priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania súd rozhodne po právoplatnosti rozsudku uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov písomne. V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka. Ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.